

Marianne Sæther

Undrende overflater

En undersøkelse i keramisk penselglasur

Masteroppgave i kunst og håndverk
Veileder: Anette Lund og Harald Bentz Høgseth
Mai 2024

Marianne Sæther

Undrende overflater

En undersøkelse i keramisk penselglasur

Masteroppgave i kunst og håndverk
Veileder: Anette Lund og Harald Bentz Høgseth
Mai 2024

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for lærerutdanning

Kunnskap for en bedre verden

Sammendrag

Denne masteroppgaven presenterer en kvalitativ undersøkelse om utforskende arbeid med keramisk penselglasur. Hensikten med denne undersøkelsen er å belyse hvordan utforskende arbeid med penselglasur i kunst og håndverksfaget kan brukes i estetiske læreprosesser og på den måten åpne for sansing, undring og nysgjerrighet.

Problemstillingen i undersøkelsen er: «*Hvilke erfaringer kan en utforskende prosess med penselglasur gi, og hvilket didaktisk potensial kan det ha?*» Med utforskende ligger det å oppleve, sanse og eksperimentere samtidig som en har en undrende og nysgjerrig innstilling til fenomenet som undersøkes. Derfor kan problemstillingen ses i to deler, der den første handler om erfaringene jeg gjør i det utforskende arbeidet med penselglasurer, mens den andre delen handler om hvordan jeg på bakgrunn av erfaringene mine kan bruke dette i skolen, med tanke på kunst og håndverksfaget.

Med utgangspunkt i en fenomenologisk vitenskapsteoretisk posisjonering gir undersøkelsens tilnærming god mulighet til å beskrive subjektive opplevelser og erfaringer. Fenomenologien åpner for at jeg kan beskrive glasurene grundig fra flere perspektiv, og det gir både dyp og ny innsikt. Denne posisjoneringen kombineres med en A/R/Tografisk tilnærming som legger til rette for å oppleve og erfare gjennom både et utøverperspektiv, et forskerperspektiv og et lærerperspektiv. I undersøkelsen har jeg skapt en rekke keramiske former der overflaten med ulike glasurkombinasjoner er i fokus. I en utforskende prosess har jeg både formet, glasert, tatt bilder og video, notert, loggført og analysert. Det er på bakgrunn av mine erfaringer og kunnskapen jeg har tilegnet meg underveis at jeg har funnet en pedagogisk overføringsverdi som kan videreføres i barneskolen og kunst og håndverksfaget.

Analysen i undersøkelsen er basert på et formaleestetisk perspektiv og et opplevelsesperspektiv, samt en A/R/Tografisk analyse. Gjennom analysen får jeg innsikt i hvordan glasurer fungerer i ulike kombinasjoner gjennom en utforskende tilnærming med fokus på nysgjerrighet, sansing og undring. Undersøkelsens kunnskapsbidrag ligger i å vise hvordan utforskende arbeid med penselglasur kan fungere som inspirasjon for undervisning som fremmer undring og nysgjerrighet innen kunst og håndverk på barneskolen.

Nøkkelord: erfaring, opplevelse, estetiske læringsprosesser, skaperglede, engasjement, utforskertrang, undring, fantasi, penselglasur, keramikk, A/R/Tografi

Abstract

This master's thesis presents a qualitative study in exploratory work with ceramic brush on glazes. The purpose of this study is to explain how exploratory work with brush on glazes in the arts and crafts subject can be utilized in aesthetic learning processes, thereby facilitate sensory engagement, wonder, and curiosity.

The research question in this study is: "What experiences can exploratory work with brush on glazes provide, and what didactic potential does it hold?" Exploratory work entails experiencing, sensing, and experimenting while maintaining a curious and inquisitive attitude towards the phenomenon under investigation. Therefore, the research question can be viewed in two parts, where the first part concerns the experiences gained through an exploratory approach to brush on glazes, while the second part focuses on how these experiences can be utilized in schools, particularly in the context of the arts and crafts subject.

Based on a phenomenological epistemological positioning, the approach of the study offers a good opportunity to describe subjective experiences. Phenomenology allows for a thorough description of the glazes from multiple perspectives, providing both depth and new insights. This positioning is combined with an A/R/Tographic approach that facilitates experiencing and learning through the perspectives of the artist role, the researcher role, and the teacher role. In the study, I have created various ceramic forms where the surface, with its different glaze combinations is the main focus. Through an exploratory process, I have both shaped, glazed, taken photographs and videos, made notes, kept logs, and analyzed. It is based on my experiences and acquired knowledge that I have identified a pedagogical transfer value that can be applied in elementary school and in the arts and crafts subject.

The analysis in the study is based on a formal-aesthetic perspective, an experiential perspective, and an A/R/Tographic analysis. Through the analysis, I gain insight into how glazes works in different combinations through an exploratory approach focused on curiosity, sensory engagement, and wonder. The research contribution of the study is to demonstrate how exploratory work with brush on glazes can inspire curious and inquiry-based teaching in the arts and crafts subject at the elementary school level.

Keywords: experience, aesthetic learning processes, joy of creation, engagement, curiosity, wonder, imagination, brush on glazes, ceramics, A/R/Tography

Forord

Denne masteroppgaven har blitt til gjennom skapende arbeid på keramikkverkstedet. Oppgaven representerer slutten på min tid ved lærerutdanningen på NTNU. Jeg har hatt en fin og lærerik tid på lærerutdanningen, og jeg vil alltid være glad for valget jeg tok da jeg bestemte meg for å ta fordypning innen kunst og håndverk. Jeg er spesielt takknemlig for alle de fine opplevelsene og erfaringene jeg har fått gjennom faget. Alt det praktiske arbeidet har gitt meg ekstra glede og motivasjon i studieløpet.

Takk til veilederne mine, Anette og Harald som har gitt gode råd, tilbakemeldinger og støtte. Hos dem har jeg alltid fått hjelp når det har trengtes. Mine medstudenter fortjener også en stor takk for å ha gjort mastersemesteret til en fin periode. De har bidratt med støtte, gode tips og hyggelige samtaler. Takk til støttende familie som har vært ivrige og nysgjerrige til mitt skapende arbeid.

Med denne masteroppgaven som avslutning på lærerutdanningen, ser jeg tilbake på en givende tid og en drøss av erfaringer som jeg tar med meg videre inn i det kommende læreryrket.

Trondheim 21. mai 2024

Marianne Sæther

Innhold

1	Innledning	1
1.1	Bakgrunn	1
1.2	Kunnskapsbehov	1
1.3	Målsetting	1
1.4	Problemstilling	2
1.5	Arbeidsmåte og gjennomføring	2
1.6	Avgrensninger	2
1.7	Oppgavens oppbygging	3
2	Teoretisk og praktisk rammeverk.....	4
2.1	Kunnskapsstatus	4
2.1.1	Leire	4
2.1.2	Glasur	4
2.1.3	Fra estetisk opplevelse og erfaring til estetiske læreprosesser	6
2.2	Skaperglede, engasjement og utforskertrang	8
2.2.1	Undrende samtaler og fantasi	8
3	Masterprosjektets forskningsdesign.....	11
3.1	Fenomenologi	11
3.2	Metodologi	12
3.2.1	A/R/Tografi	13
3.2.2	Aksjon – handling på verksted	13
3.3	Metode for skapende arbeid	14
3.4	Metode for analyse.	18
3.4.1	Analysemodell for overflatene.....	19
3.4.2	Analysemodell for prosess.....	19
4	Undersøkelsen.....	20
4.1	Kildekritiske bemerkinger.....	20
4.2	Analyse av overflatene	20
4.3	A/R/Tografisk analyse	23
4.4	Resultater	27
5	Drøfting	28
5.1	Erfaringer	28
5.2	Didaktisk potensiale.....	30
5.2.1	Skaperglede, engasjement og utforskertrang	30
5.2.2	Undring	30
5.2.3	Glasur	31

6 Avslutning	34
Referanser	35
Vedlegg	38

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Jeg er nå på avsluttende semester i lærerutdanningen og har hatt kunst og håndverk som fag allerede siden første studieår. Gjennom faget har jeg erfart og utforsket flere forskjellige materialer og teknikker, men det er alltid et felt som jobbes mer med. Keramikk er feltet som ligger mitt hjerte nærmest, og dette masterprosjektet er intet unntak. Innen keramikk har jeg jobbet med ulike teknikker som plateteknikk, pølseteknikk, dreining, samtidig som jeg har arbeidet med tekstur av overflate og utskjæring i leire. I denne undersøkelsen rettes fokuset mot et område hvor jeg har begrenset erfaring, nemlig penselglasur som en form for overflatebehandling. Jeg søker kunnskap om penselglasur og hvordan det kan føres videre i læreryrket med fokus på kunst og håndverk og prosesser sentrert rundt nysgjerrighet og undring. Mitt ønske er at elever skal kunne lage produkter av keramikk som de både er fornøyde med utseendemessig, men som også er bestandige og funksjonelle. Det er viktig at elevene blir fornøyde med sine produkter slik at de kan ta dem i bruk med stolthet.

1.2 Kunnskapsbehov

Denne masteroppgaven vil være av interesse for kunst- og håndverkslærere og studenter samt andre med interesse for estetisk læring og keramikk. Estetisk læring legger vekt på kroppslige og sanselige opplevelser, samtidig som følelser engasjeres (Kjær, 2018, s.135-137). Det er prosesser uten et eksakt definert mål der barnets egen kunnskap og erfaringer blir brukt. Viktige aspekter er at denne typen læring er personlig og skal være meningsfull. De fleste som underviser keramikk i skolen har mest erfaring med modellering, altså det å forme leire. Det tredimensjonale og plastiske materialet gir mange muligheter, og de fleste kan forme noe i leire, men det mange ikke har like mye kunnskap om er overflatebehandling av keramiske gjenstander. Dette kan gjøres på flere mulige måter, men glasering kan både gjøre noe for det utseendemessige og i tillegg øke bruksverdien. Det visuelle med gjenstandene er veldig viktig, men den kan miste mye av verdien hvis gjenstanden ikke har bruksverdi. Glasur gjør en overflate vannbestandig, og den trekker derfor ikke fukt, dermed har glaserte overflater høyere bruksverdi enn overflater som ikke er glaserte. Denne oppgaven kan bidra til innsikt i bruk av penselglasur, noe som vil være nyttig for alle som driver med keramikk, men da spesielt for kunst og håndverkslærere som skal undervise i keramikk for barn. Oppgaven bidrar til å vise hvordan en kan legge til rette for estetiske læreprosesser gjennom utforskende arbeid med penselglasur.

1.3 Målsetting

Gjennom undersøkelsen har jeg som mål å skaffe en dyp innsikt i bruk av penselglasur og hvordan jeg kan bruke mine erfaringer fra den utforskende prosessen og overføre det til skolen. Med utgangspunkt i mine erfaringer og funn har jeg som mål å kunne legge til rette for estetiske læreprosesser gjennom bruk av penselglasur i skolen. Jeg har som mål å jobbe utforskende, og bak det ligger en grunnleggende nysgjerrighet for hva som skjer når ulike glasurer kombineres. Da kan det oppstå uforventede, rike og spennende

overflater. De glaserte overflatene kan skape undring og fascinasjon som kan stimulere fantasien og skape assosiasjoner.

1.4 Problemstilling

For å kunne nå denne målsettingen skal jeg arbeide utforskende med penselglasurer, der jeg skal ha fokus på det estetiske perspektivet, mine erfaringer og hvordan det kan overføres til skolen. I en utforskende prosess legger jeg vekt på en grunnleggende nysgjerrighet og en undrende tilnærming. Ifølge kunnskapsdepartementet (2018) betyr begrepet *utforske* å oppleve, å sanse og eksperimentere samtidig som en ivaretar en nysgjerrighet og undring. Begrepet kan også handle om det å oppdage noe, og det å iaktta noe. I den utforskende prosessen må jeg gå både fram og tilbake mellom det praktiske arbeidet, det å oppleve, notere, reflektere, erfare og stille spørsmål. Nye oppdagelser gjør at jeg føres i kryss og tvers mellom de ulike momentene. Ut fra dette er min problemstilling følgende:

- Hvilke erfaringer kan en utforskende prosess med penselglasur gi, og hvilket didaktisk potensial kan det ha?

1.5 Arbeidsmåte og gjennomføring

For å kunne besvare problemstillingen har jeg drevet skapende arbeid. Den første delen av det skapende arbeidet var å lage en rekke former som var gunstige for glasering. I undersøkelsen legges det vekt på prosessen rundt penselglasur, så modelleringen er ikke i fokus. I gjennomføringen har jeg utforsket ulike glasurer i kombinasjon med hverandre. Arbeidet underveis dokumenteres gjennom bilder, video og skriftlige notater. Jeg loggfører i bok, siden det egner seg mest med tanke på arbeid inne på keramikkverkstedet, i tillegg til digitale bilder og videoer inn på en egen instagramkonto. I undersøkelsen legges det vekt på nysgjerrighet rundt fenomenet glasur, hvilke forventninger jeg har, og hvilke estetiske aspekter som gjør seg gjeldende i møte mellom meg og de glaserte overflatene.

1.6 Avgrensninger

Jeg har latt meg inspirere av glaserte gjenstander, spesielt gjennom Instagram hvor erfarne keramikere og hobbykeramikere har delt bilder av sitt arbeid. Rike og varierte glasuroverflatene har fungert som et forbilde for meg. Jeg har fundert over hvordan det er mulig å skape så mye liv i en overflate. De fleste deler ikke hvilke glasurer de bruker, og det har gjort at jeg har blitt enda mer nysgjerrig over hva som skjer når ulike glasurer kombineres. For at omfanget ikke skal bli for stort, har jeg lagt noen avgrensninger for prosjektet mitt.

I dette prosjektet skal jeg bruke samme type leire for alle prøvene mine. Leiren er en lys, kremfarget steingodsleire uten chamotte med navn 208 fra Georg & Schneider. Formen jeg har valgt vil være lik for alle prøvene i undersøkelsen. De er formet som en skål med en bølgende kant. Både Leire og form er derfor konstanter. Variablene er de ulike glasurene jeg skal bruke i utforskningen. Det vil være tre glasurer som blir mine

hovedglasurer, i tillegg til seks andre glasurer som disse skal undersøkes i kombinasjon med.

1.7 Oppgavens oppbygging

I neste kapittel vil det teoretiske og praktiske rammeverket for oppgaven presenteres. Der vil relevant fagteori for oppgaven og kunnskapsstaus gjøres rede for. Fagteorien vil omhandle leire, glasur, erfaring, estetiske opplevelser og læreprosesser og undrende samtaler. I kapittel 3 presenteres masterprosjektets forskningsdesign der den vitenskapsteoretiske posisjoneringen, metodologi og metode blir forklart. Selve undersøkelsen med det praktiske arbeidet og analysen blir lagt frem i kapittel 4. Til slutt i kapittel 5 kommer drøftingsdelen der funn fra analysen belyses og videre hvordan dette kan ha en pedagogisk overføringsverdi i skolen.

2 Teoretisk og praktisk rammeverk

Denne oppgaven vil belyse hvordan en kan bruke penselglasur i skolen. En viktig del av det nysgjerrighetsskapende og undrende, er hva som skjer med glasuren etter brann. Oppgaven har derfor stort fokus på opplevelsen av den glaserte overflaten, og hva erfaringer og fantasien kan gjøre at vi ser. I og med at dette er en praktisk rettet master er det naturlig at rammeverket favner både det teoretiske og praktiske.

2.1 Kunnskapsstatus

Det finnes bøker og litteratur om glasur, men ofte omhandler disse pulverbaserte dyppeglasurer samt oppskrifter på hvordan en kan blande og frembringe ulike typer glasurer og effekter. Jeg har sett dette i bøker som *The glaze book* (2002) og *The Ceramics bible* (2011). Dette er nyttig, men det finnes lite forskning og litteratur om penselglasurer fra et didaktisk ståsted. I artikkelen *Glaze Epochs: Understanding Lifelong Material Relationships within Ceramics Studios* (2022) har jeg latt meg inspirere av elementet tilfeldighet innen glasur. I arbeid med penselglasur kan en alltid ha en klar intensjon, men det vil være umulig å forutsi nøyaktig hvordan resultatet blir når en kombinerer ulike glasurer. Jeg håper derfor gjennom undersøkelsen å finne ut mer om bruk av penselglasur og hva som skjer når ulike glasurer kombineres.

2.1.1 Leire

Leire er et plastisk materiale, altså en myk form for masse som lett kan formes på uendelig mange måter (Einmo & Hestad, 1999, s.106-108). Leire finnes i flere ulike typer og farger. I dette prosjektet brukes en steingodsleire. Steingodsleiren er helt vanntett og egner seg derfor godt til bruksgjenstander som skal tåle vann eller brukes til mat siden den ikke trekker fukt. I tillegg blir steingods sterkere i godset enn produkter laget av leirgods, da steingods brennes på en høyere temperatur enn leirgods. Steingods brennes på en temperaturer mellom 1200 - 1300 °C, i motsetning til leirgods som blir brent mellom 1000 - 1150°C. Leiren må igjennom to branner (Einmo & Hestad, 1999, s.124). Råbrann er den første brannen. Godset kjennes tørt ut før råbrann, men det er fremdeles fukt i porene. I en råbrann må temperaturstigningen skje sakte slik at all fukt slipper ut av godset. Den siste brannen kalles glasurbrann og her skjer det som kalles sintring. Sintring er når partiklene i leira begynner å smelte sammen og blir fast og tett. Det er ved sintring at godset blir ugjennomtrengelig for vann. Temperatur for sintring varierer mellom de ulike leirtypene. Det kan være en kort luke mellom at godset begynner å sintre til det siger sammen. Ved å sikte seg inn på en lavere temperatur enn den som er gitt sikrer en at godset er helt og ikke siger sammen. I denne undersøkelsen påføres glasur og da vil godset uansett bli vannbestandig.

2.1.2 Glasur

Glasur er en form for overflatebehandling av keramiske gjenstander (Taylor, 2011, s.134-136). I realiteten er glasur glass som er smeltet sammen med overflaten på godset. Glasur er med å endre utseende på overflaten og er på den måten dekorativ. Glasurer finnes i utallige variasjoner. Overflatebehandlingen bidrar også til at godset blir

vannbestandig. Sett under dette tilfører glasurer både et funksjonelt og estetisk aspekt. Glasur applikeres i flytende form på gods som er råbrent (Taylor, 2011, s.134-136). Den flytende glasuren absorberes fort og legger seg som tørt pulver festet til overflaten. Ved glasurbrann smeltes dette sammen med godset og resultatet blir en dekorativ og hygienisk overflate. Glasur kan enten kjøpes ferdig, klar til bruk, eller en kan blande glasurer selv. Det er fordeler og ulemper med begge. Kommersielle glasurer tilbyr et bredt utvalg av farger og effekter som allerede er testet og derfor pålitelige. Glasurer som kjøpes ferdige og klar til bruk er ofte noe dyrere enn pulverbaserte glasurer som en selv må blande. På den andre siden slipper en mye arbeid med å måtte blande, samtidig som en unngår faren ved eventuell innånding av pulver og derav utsettes for potensielle giftige stoffer som noe av glasurene har.

I arbeid med glasur bør det legges vekt på et åpent sinn og en utforskende tilnærming, ettersom resultater ikke alltid blir som forventet. Det er nødvendig å være villig til å eksperimentere og prøve nye fremgangsmåter (Taylor, 2011, s.134). Ved bruk av penselglasur, males glasuren på godset (Murfitt, 2002, s.21). Ved å bygge opp flere lag kan det oppstå spennende effekter i overflaten. Penselglasurene bør påføres med tre lag, i tillegg til at hvert lag bør påføres med strøk i forskjellige retninger (Zakin & Bartolovic, 2015, s.124). Det vil si at hvis en påfører første lag med horisontale strøk, så bør neste lag påføres med vertikale strøk. Dette er for å få et jevnt resultat. Det å påføre glasur med pensel kan i mange tilfeller føre til flekkete resultater, men dette unngår en ved bruk av kommersiell penselglasur (Taylor, 2011, s.150). Det beste er å bruke en myk pensel til å påføre glasuren og det er viktig at glasurene tørker mellom strøkene.

Glasurer vil oppføre seg ulikt ut fra hvordan ovnen er programmert. Endringer i fra oppvarming, til nedkjøling og holdetid er faktorer som kan påvirke resultatet på glasuren (Moradi, et.al., 2022, s.4-8). Ut fra en undersøkelse med keramikere som er gjort ved universitetet i Texas: «Glaze Epochs: Understanding Lifelong Material Relationships within Ceramics Studios», vil jeg vise til et punkt som er elementært i arbeid med glasur, nemlig *tilfeldighet* (Moradi, et.al., 2022). I undersøkelsen ser de på den materielle praksisen med glasering som gir keramiske gjenstander sin dekorative og funksjonelle karakter. Tilfeldigheter kan oppstå helt naturlig når en arbeider med uforutsigbare glasurer og utforskende måter å glasere på. Keramikere som ble intervjuet i denne undersøkelsen var enige i at de verdsatte den uforutsigbare delen innen keramikk, altså glasering. Det ligger en forventning i det ovnsdøren lukkes, frem til avsløringen i det ovnsdøren åpnes igjen. Det er mange elementer av glasering en kan kontrollere, men det vil alltid være elementer av tilfeldighet. Det gjør at en både kan ha flaks og uflaks i arbeid med glasur. Flere av keramikere i undersøkelsen fant gleden i å gi fra seg noe av kontrollen når det kom til glasering, f.eks. gjennom glasurer som overlapper (Moradi, et.al, 2022, s.8). Hvordan glasurer renner og smelter sammen er ukontrollerbart og det kan oppstå magi. Den ene keramikeren hevdet at dette var den morsomme delen av glaseringen. Dette er et aspekt jeg ønsker å ta med inn i min undersøkelse. Jeg har tenkt å la glasurer overlappes, og da er jeg spent på den magien som vil skje. Ut fra mine erfaringer kommer jeg til å ha ulike forventninger om hva som vil skje. Sett i et didaktisk perspektiv kan resultatet av glasuren bli noe annet enn det elevene ser for seg. Ved bruk av glasur vil hver overflate bli helt unik, og av og til kan det oppstå sprekker, ujevnheter, bobler eller at resultatet ikke ble helt slik en hadde tenkt. Dette kan knyttes til den japanske filosofien wabi sabi som handler om magien ved det uperfekte (Suzuki et.al, 2021). I wabi sabi lever en tro om å verdsette det uperfekte. Mennesker som er bevisst over det uperfekte blir også mer ydmyke fordi en ikke blir fiksert på at ting skal være perfekte. I naturen eksisterer ikke det perfekte, og da bør det heller ikke være slik for

mennesker. En som lever i tråd med wabi sabis filosofi vil verdsette det ufullkomne fremfor å påpeke feil. Det er mulig å finne glede og skjønnhet i det uperfekte, og på den måten få et mer avslappet forhold til kontroll. Dette er nyttig å ta med seg i møte med elever og arbeid med glasur der en uansett ikke kan kontrollere alle deler av prosessen.

2.1.3 Fra estetisk opplevelse og erfaring til estetiske læreprosesser

Ordene erfaring og opplevelse brukes ofte om hverandre i hverdagspråket. Opplevelse kan tenkes som en hendelse vi kan se tilbake på, og som spesielt knyttes til det umiddelbare, altså det som skjer her og nå (Østbye, 2007, s.49). Erfaring på den andre siden blir mer det som skjer i etterkant av en hendelse. Da kan refleksjon over en opplevelse føre til meningsskaping, og det er først da det kalles en erfaring. I en estetisk opplevelse er essensen et påskrudd sanseapparat og det som skjer akkurat i det øyeblikket (Paulsen, 1994, s.33). Ved en slik opplevelse brukes sansene for å ta inn inntrykk. Det er et spesielt øyeblikk, en opplevelse der en lar seg rive med, blir fascinert og oppslukt (Haabesland & Vavik, 2000, s.239). I en estetisk opplevelse må vi la fenomenet få en sjanse til å si oss noe, en må ta seg tid til å la sansene hvile i noe som fascinerer. Et fenomen kan vise seg å være interessant selv om en ikke liker det ved første øyekast. En må la bevisstheten få tid til å ta inn alle inntrykk. Barn er i større grad enn voksne avhengige av å motta informasjon fra så mange sanser som mulig (Haabesland & Vavik, 2000, s.243). Bruk av flere sanser kan være med å styrke opplevelsen. Barn har en tendens til å bli fascinert hvis et fenomen har noe ekstra ved seg som farge og form, eller hvis de kan gjøre noe med det. I forhold til problemstillingen er dette relevant med tanke på mangfoldige glasuroverflater i ulike farger som på denne måten vil kunne skape større interesse ved at de får noe ekstra ved seg.

Pedagogen bak utsagnet «learning by doing» er John Dewey (1859-1952) og det viser til hans grunntanke om at læring skjer gjennom handling og refleksjon av erfaringen (Waterhouse, 2013, s.19). I følge Dewey (2001, s.53-57) henger tanker og erfaring tett sammen. Han var derfor en sterk kritiker av skillet mellom praksis og teori. Han omtaler barn på den måten at de fra tidlig alder lærer gjennom å bruke kroppen. Gjennom å bruke hender, ører og øyne er de i en aktiv prosess som bidrar til meningsskaping. Han skriver at sansene er veien til kunnskap. Dette er fordi sansene aktivt brukes med en hensikt. Alle artefakter har unike egenskaper og de er av betydning for hvordan gjenstandene oppfattes. De har en iboende mening. Derfor kan ikke kunnskap bare overføres til barns hjerne. Det er noe de selv må erfare. Herunder hevder Dewey at det er kun gjennom erfaring at teori vil ha en betydning (Dewey, 2001, s.58-59). Dewey har uttrykt at selv et gram med erfaring veier tyngre enn et tonn med teori. Denne påstanden underbygger han ved å påpeke at ethvert erfaringsnivå, uansett hvor grunnleggende det måtte være, kan knyttes til en hvilken som helst mengde teori. Motsatt vil hvilken som helst teori uten en form for erfaring kunne fremstå som bare ord og språk. Uansett er det slik at refleksjon er nødvendig for at en erfaring skal være av betydning. En erfaring vil bli langt mer verdifull, jo større refleksjon som ligger bak. En kan altså lese om glasur, men teorien vil være vanskelig å forstå uten noen erfaringer og knytte det til. Dette er et poeng med problemstillingen, nettopp det å skaffe erfaringer med penselglasur. Etter grundige erfaringer med penselglasuren vil jeg også kunne forstå teorien bedre.

Når Dewey snakker om erfaring viser han til et skille mellom erfaringer (Waterhouse, 2013, s.19). En kan si at erfaringene er av ulik kvalitet. Hvis en bruker sansene aktivt og samtidig reflekterer over hendelsen, og klarer å trekke ut det som ga erfaringen mening,

kalles det en estetisk erfaring. Det er betrakteren selv som aktivt erfarer noe, og som setter sammen delene av opplevelsene til en helhet, og på den måten skaper mening. Ordet estetikk er hentet fra gresk og kan oversettes til ord som «følelse», «sansse» og «sansepersepsjon» (Paulsen, 1994, s.319). En estetisk erfaring krever en aktiv oppmerksomhet. Dette kan illustreres gjennom en gåtur. For at erfaringen skal være av en kvalitet, så må en rette oppmerksomheten sin mot omgivelsene. Det kan handle om å betrakte de ulike plantene som vokser der en går, kjenne vinden som blåser mot kinnet, føle sola stråle mot ansiktet og lukte duften av ulike vekster. Dewey omfavner estetiske erfaringer til å gjelde innen alle områder, og ikke bare til det som handler om kunst (Samuelsen, 2013, s.37). Fredriksen (2013, s.22-23) skriver at det er i det øyeblikket at en faktisk kan ha en erfaring med de ulike elementene. På den måten kan en få erfaring med både plantene, vinden og sola. Å oppleve turen på denne måten vil gjøre at denne erfaringen kan stikke seg ut fra andre, i motsetning til hvis en bare hadde gått en tur uten å rette bevisstheten mot omgivelsene rundt. Målet hadde da kanskje bare vært å komme seg frem uten noen form for impulser. Det ville fremdeles vært en erfaring, men ikke en estetisk erfaring. Selve opplevelsen av å gå på en tur vil likevel være kroppslig og legges til ens totale erfaringsregister (Waterhouse, 2013, s.19-20). En estetisk erfaring er en ekstraordinær opplevelse fra et konkret minne (Østbye, 2007, s.49). Fenomenet handler om en spesiell, estetisk opplevelse, som bare delvis kan beskrives. I utforskende arbeid med penselglasur vil dette være relevant bla. med tanke på opplevelsen en får i møte med de glaserte overflatene. Som den skapende vil jeg være involvert i hele prosessen. Når ovnsdøren åpnes etter en glasurbrann, vil alle de glaserte overflatene komme til syne. Møte med disse vil kunne være en estetisk opplevelse. En spesiell opplevelse der sansene tar inn inntrykk, og disse kan være vanskelige å beskrive. I dette ligger det også et didaktisk potensial som kan kobles til problemstillingen. Det å beskrive en opplevelse kan være vanskelig, og det kan føles som at ord ikke strekker til. Likevel er det en god mulighet for elever til å prøve og sette ord på det de opplever.

Erfaringer er subjektive og vil variere fra individ til individ. En erfaring er ikke bare preget av det ytre, men også av aspekter som kommer innenfra (Fredriksen, 2013, s.23). Erfaringer preges av ens personlighet. Et annet viktig aspekt med erfaring er at det kan lede til assosiasjoner. En spesifikk egenskap hos en gjenstand kan minne om noe en har vært borti før. Tidligere erfaringer kan på denne måten føre til assosiasjoner gjennom den pågående erfaringen. Slik vil en erfaring bli rikere, og en vil få flere knagger å henge erfaringen på. Kvaliteten på erfaringen blir større når det oppstår en assosiasjon. Dewey sier at for at det skal være en estetisk erfaring, må den gjøres meningsfull og personlig (Samuelsen, 2013, s.37). Det må kunne være noe barna opplever som meningsfullt, noe de kan få bruk for i andre sammenhenger. En kan trenes opp i å få estetiske erfaringer, og da er det viktig å ta utgangspunkt i barnets forutsetninger og bakgrunn. Gjennom de sanselige impulsene og erfaringene en gjør seg i møte med ulike elementer og estetiske uttrykk kan en tilegne seg kunnskap som ikke kan sammenlignes med noen annen form for kunnskap (Paulsen, 1994, s.66).

I møte med materialer er det den utforskende prosessen som gjør at barn knytter sammen bruk av sansene med begrep, tanker og følelser. Slike prosesser kan føre til nye erfaringer og kan knyttes til en spesiell form for læring som kalles estetiske læringsprosesser (Fredriksen, 2013, s.97). Det at læringsformen er estetisk betyr ikke at den er forbeholdt kunst og håndverk, og heller ikke at den handler om noe vakkert. Begrepet omfavner faktisk alle fag, og læringsformen kan godt benyttes tverrfaglig. Det særegne for denne prosessen er at sansene er i fokus. Kroppen er i sentrum for læring.

Estetiske læringsprosesser kan benyttes i enhver time der en legger til rette for følelser og bruk av sansene. Gjennom inntrykk vil barna innhente noe fra omgivelsene, de opplever og erfarer et eller annet. Det er en prosess der en lærer samtidig som en finner en passende måte å uttrykke det på. På den måten utvikler barna forskjellige forståelser parallelt med prosessen. I estetiske læringsprosesser jobbes det aktivt med det å oppleve, sanse og skape (Østern et al., 2019, s.67). En av lærerens primære oppgaver er å skape impulser hos elevene gjennom undrende spørsmål der ingen svar er forhåndsbestemt. Denne måten kommunikasjon som fokuserer på undring vil sette i gang kreative læringsprosesser hos elevene. Estetiske læringsprosesser kan sette i gang læring som går langt utover tradisjonelle grenser (Johannesen et al. 2023, s.3-4). Undervisningsmetoder som tar i bruk estetiske læreprosesser skal aktivere følelser, sansene, kroppen, i tillegg til at det skal det være med å styrke de sosiale, personlige, relasjonelle og skapende sidene hos elevene. Erfaringer og det didaktiske potensiale er kjernen for masteroppgavens problemstilling, og gjennom estetiske læreprosesser vil elever kunne få erfaringer gjennom det å sanse, bruke kroppen i skapende arbeid, i tillegg til at opplevelser vil kunne bli til varierte erfaringer, og erfaringer bidrar til økt forståelse og utvikling av ferdigheter.

2.2 Skaperglede, engasjement og utforskertrang

Estetisk læring er et viktig aspekt i skolen. Det står i overordnet del av læreplanen at elever skal lære og utvikle seg gjennom å sanse og tenke, bruke estetiske uttrykksformer og praktiske aktiviteter (Kunnskapsdepartementet, 2017b). Regjeringens strategiplan *Skaperglede, engasjement og utforskertrang* (Kunnskapsdepartementet, 2019) skal også bidra til å styrke estetiske læringsprosesser i skolen. I denne strategiplanen er det rettet lys mot hvordan de praktiske og estetiske fagene i skolen kan styrkes. Til grunn ligger barn og unges behov for å være nysgjerrig, oppdage og skape. Evnen til å utforske og stille spørsmål er blant annet viktig i dybdelæring, og dette inngår også i estetiske læreprosesser (Kunnskapsdepartementet, 2017b). Dybdelæring er en gradvis utvikling av kunnskap og varig forståelse av begreper, metoder og sammenhenger, i tillegg til refleksjon over egen læring (Utdanningsdirektoratet, 2019). I møte med ulike kulturelle uttrykk vil elevene utvikle sin estetiske sans i tillegg til at det kan ha betydning for hver enkeltes personlige utvikling (Kunnskapsdepartementet 2017b). Det å bruke estetiske læringsformer er mulig i alle fag og ikke bare forbeholdt de praktisk- estetiske fagene (Utdanningsdirektoratet, 2020). Det å la elever være med å ta valg i estetiske læringsprosesser kan øke motivasjonen og gi bedre tilpasset opplæring. I slike læringsprosesser kan elevene f.eks. lære gjennom å høre på andres personlige erfaringer, skape noe, bevege seg med kroppen og uttrykke seg på ulike måter. I forbindelse med problemstillingen er det å skape og uttrykke seg relevant i forhold til det didaktiske potensiale, samtidig som det å lytte til andres tanker og erfaringer inngår i det å samtale om det elevene lager. Videre skal jeg utdype mer om undrende samtaler, da det kan gjøre erfaringene rikere, og derav et betydningsfullt element for læring i didaktiske sammenhenger.

2.2.1 Undrende samtaler og fantasi

Barn møter mange inntrykk i løpet av en dag, og som voksen har en et ansvar til å hjelpe barn i bestemte retninger og få dem til å undre seg. Inntrykk er ikke av lik kvalitet, og dette er noe barn selv må lære gjennom opplevelser (Samuelsen, 2013, s.9). Gjennom erfaringer med ulike inntrykk kan de lære å gjøre seg opp en mening om hva

de ønsker å oppleve, og hva de kan overse. Verden og livet består av mange dimensjoner, og alle er viktige for å kunne forstå helheten en lever i. I forhold til denne masteroppgaven er kunstfeltet det essensielle. Det innebefatter blant annet det kreative, det intuitive og det estetiske. Det å samtale om, og det å ha en undrende innstilling til kunst og arbeid elevene lager handler mye om å bruke sansene og å få begrepsliggjort opplevelsen (Samuelsen, 2013, s.10). Barn vil med erfaringer legge til seg et estetisk språk som har forankring i deres egne liv. Som kunst og håndverkslærer vil denne oppgaven kanskje være enda viktigere siden det er i dette faget elevene får mange av de kunstbaserte opplevelsene. Samuelsen (2013, s.14) skriver at kunstformidling kan bli koblet til enveiskommunikasjon, og at noen heller bruker begrepet kunstdidaktikk. I boka brukes begrepet kunstformidling, men det utdypes at det ligger en dialogbasert undervisning med fokus på interaksjon i grunn. I masteroppgaven min henter jeg mye av innholdet fra dette begrepet, men selv ønsker jeg å bruke «undrende samtaler». På den måten er det ikke nødvendigvis knyttet til et kunstverk, og kan favne mer, som glaserte overflater i dette tilfellet.

I undrende samtaler finnes det ikke et entydig svar (Østbye, 2007, s.68-69). Det er en åpen form for samtale der målet ikke er å tilegne seg fakta eller finne svar. Undring begynner i det en stopper opp, tar pause fra det en driver med fordi en stusser over noe. Det å undre er ofte noe som skjer ubevisst, det kan være en stemning eller fornemmelse som gjør at en blir ekstra nysgjerrig. Det som gjør at en stopper opp å stusse kan være noe som interesserer, forbauser, fascinerer eller overrasker. Det er et eller annet som utløser en følelse. Undringen kan gjøre at en begynner å stille spørsmål til det en ser eller opplever. I det en fortsetter å spekulere, kan det ofte ende i at en begynner å konkretisere det en undrer seg over. Dette skjer når en blir fascinert og bruker tid på å finne ut hva noe kan være. Et viktig aspekt ved undring er at barna oppfordres til å sette ord på egne følelser og opplevelser (Østbye, 2007, s.70). I undrende samtaler får de øving i å sette begrep til det de ønsker å uttrykke. På denne måten vil de utfordres til å reflektere over et fenomen som de først stusset over, og senere begynte å spekulere og undre mer over. Med bakgrunn i dette kan en si at undring og samtaler rundt undring er en kompetanseutviklende aktivitet, selv om dette er en aktivitet der en ikke nødvendigvis lærer ny faktakunnskap. Det er en aktivitet som kan hjelpe hver enkelt med å begripe mer av seg selv og verden omkring.

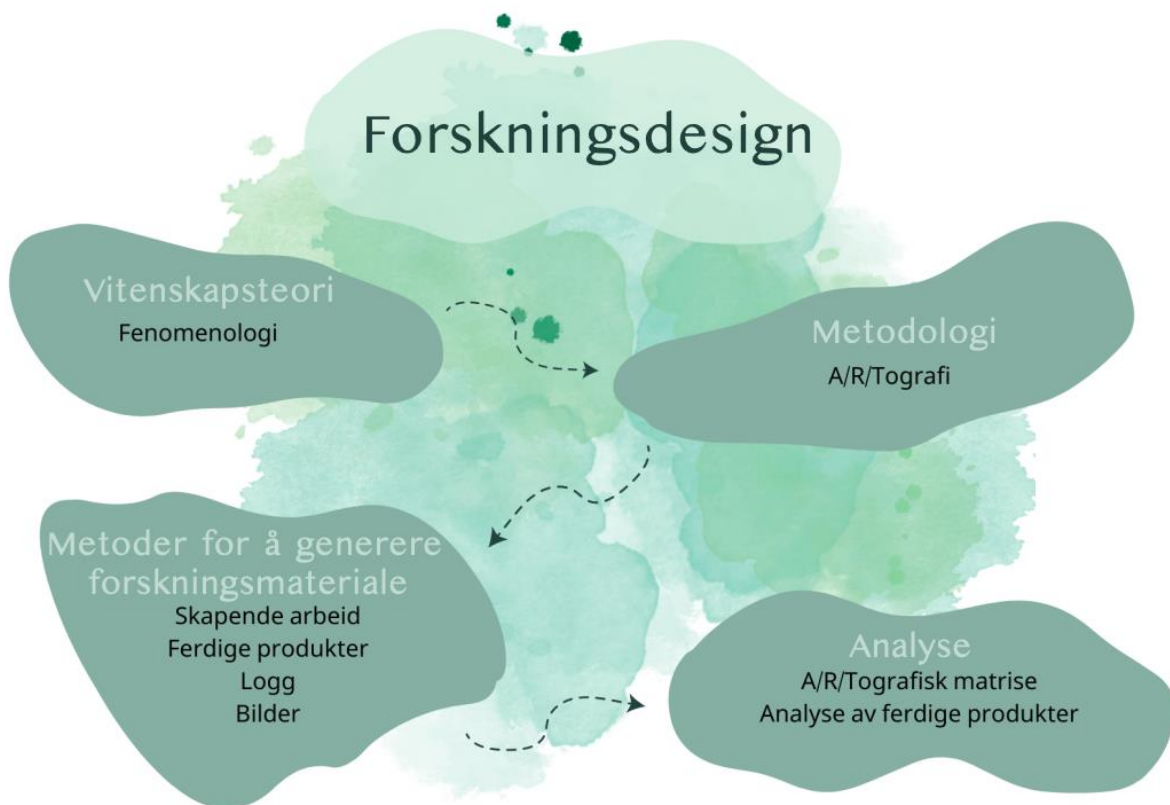
I undrende samtaler kan et fint element være å utnytte barnas fantasi. Noen forskere mener faktisk at fantasi er helt elementært for læring (Fredriksen, 2013, s.58-59). Barn har en rikere fantasi enn voksne og fantasievnene bygger på erfaringene de har gjort i løpet av sitt korte liv. Basert på erfaringene de har rukket å skaffe seg, kobles erfaringene sammen ved hjelp av en rik evne til å fantasere. Fantasien må være «elastisk» siden det kan være langt mellom de ulike erfaringene og minnene, og for voksne behøver det ikke å virke som de har noe med hverandre å gjøre. Evnen til å bruke fantasien er en oppdagelsesprosess som gjør det mulig å reorganisere tidligere erfaringer. Sosiale og kollektive prosesser kan være med på å stimulere fantasien. Samhandling med andre kan bidra til nye impulser som blant annet kan berike evnen til å fantasere. Det vi undrer og fantasierer om er alltid knyttet til noe vi allerede har sanset (Østbye, 2007, s.71). Tidligere erfaringer fungerer som et grunnlag, og dermed er fantasier basert på tidligere opplevelser. Det å ha en positiv innstilling til fantasi, og sørge for at det er sosialt akseptert er viktig for at den skal kunne gro (Fredriksen, 2013, s.87). Fantasi kan ofte bli undertrykt gjennom at en påpeker for barn at det bare er fantasi. Det bør heller legges til rette for å undre og leke med fantasien, for det å komme med unike ideer er berikende for barna og klassen. Det er nettopp gjennom fantasierende

tanker og samhandling at barn assosierer og kan bearbeide sine erfaringer, knytte de sammen, dikte opp noe nytt, prøve seg frem, og bringe nye ideer og tanker til live. Det å legge til rette for fantasidrevet tenking og samhandling er derfor ikke bare interessant, men viktig for at de skal kunne skape mening og sammenheng i livene sine. I undersøkelsen vil jeg få erfaringer med penselglasurene, men opplevelsen av glasuroverflatene i etterkant er også viktig. Det vil være da jeg får muligheten til å skape assosiasjoner og fantasere ut fra det jeg ser i overflaten.

I denne undersøkelsen skal jeg gjennom en utforskende prosess med penselglasur oppnå erfaringer som kan bidra til et didaktisk potensial. Det teoretiske og praktiske rammeverket har sammen gitt en innføring i teori knyttet til problemstillingen. Utforskende arbeid med penselglasur, og fokus på fantasi og undring kan inngå i estetiske læreprosesser som baserer seg på en kroppslig form for læring der sansene spiller en viktig rolle. Slike læreprosesser kan bidra til skaperglede, engasjement og utforskertrang. For å forstå prosessen, vil oppgavens tilnærming beskrives gjennom forskningsdesignet i kommende kapittel.

3 Masterprosjektets forskningsdesign

I dette kapitlet presenteres forskningsdesignet for masteroppgaven. Det danner rammene for prosjektet og legger føringer for hvordan jeg skal arbeide, skape forskningsmateriale og analysere. Valgene er gjort i henhold til hvordan jeg ønsker å produsere forskningsmateriale, samt hvilken kunnskap jeg ønsker å sitte igjen med etter prosjektet. Valg av vitenskapsteori, metodologi, metode og analyse er gjort med tanke på at alt skal henge sammen og kunne besvare problemstillingen.

Figur 1: egen illustrasjon av forskningsdesign

3.1 Fenomenologi

Valg av vitenskapsteoretisk posisjonering handler om hvilke rammer som ligger til grunn for måten jeg ønsker å ta til meg kunnskap. Jeg har valgt fenomenologi som metodologisk tilnærming til mitt prosjekt. Dette valget skyldes min undring og nysgjerrighet rundt hvordan de ulike glasurene jeg arbeider med vil virke sammen. Hvordan vil glasurene vise seg? Denne nysgjerrigheten kan knyttes til en fenomenologisk tilnærming gjennom å utforske fenomenet glaser basert på sansene, kroppen, persepsjon og begreper. Fenomenologien som teoretisk posisjon går i korte trekk ut på hvordan ulike fenomener kommer til syne i bevisstheten vår (Waterhouse, 2013, s.13). Selve begrepet *fenomenologi* betyr «det som viser seg», og er opprinnelig gresk (Brinkkjær & Høyen, 2020, s.95) Bevisstheten er noe personlig og en del av ens subjektivitet. Slik vil det subjektive være elementært i fenomenologien. Grunnlegger av

fenomenologien, Edmund Husserl (1859-1938) holdt fast ved at det var umulig å være objektiv når en betrakter fenomener (Waterhouse, 2013, s.14). Ingen har en nøytral bevissthet (Brinkkjær & Høyen, 2020, s.95). Den er preget av ens opplevelser og erfaringer. På den måten vil alle ha sin egen forforståelse. Disse forforståelsene vil prege ens subjektivitet og på den måten preger den også bevisstheten. Innen fenomenologien er intensjonalitet viktig (Waterhouse, 2013, s.13). I det ligger at bevisstheten vår alltid er rettet mot noe. I denne undersøkelsen vil min bevissthet være rettet mot glasuren. Relasjonen mellom objekt og subjekt vil være sammenfallende, altså fenomenet glasur vil ikke være atskilt fra meg som menneske (Tangaard, 2017, s.82-83). Glasuren vil være rettet mot meg, på samme måte som jeg vil være rettet mot glasuren. Det er på denne måten en får tilgang til fenomenet og kan beskrive det slik det har betydning for ens bevissthet.

Husserl introduserte begrepet «livsverden» som referer til verden, den virkeligheten vi lever i (Tangaard, 2017, s.82-83). Fenomenologen Merleau-Ponty (1908-1961) utviklet begrepet videre og hadde spesielt stor interesse for kroppen (Brinkkjær & Høyen, 2020, s.101-102). Han var opptatt av at kroppen både er et objekt og et subjekt. For hver enkelt er kroppen en forutsetning for å kunne oppleve fenomener og på den måten et subjekt, mens for andre vil ens egen kropp være et objekt. Kroppen er en forutsetning for alt og alle en møter på i verden. Det er den som gir meg tilgang til å oppleve, sanse, og erfare i arbeid med penselglasuren. Hvis en ser på fenomenet som en ytre ting, vil det alltid være en avstand mellom fenomenet og kroppen som betrakter det (Brinkkjær & Høyen, 2020, s.101-102). Denne avstanden kan bli mindre hvis forholdene legger til rette for det. I mitt prosjekt vil jeg gradvis kunne få en større nærhet til glasuren. Jeg bygger erfaringer i prosessen som vil gjøre at avstanden mellom meg og glasuren oppleves som mindre.

Innen fenomenologien nevnes ofte førrefleksiv kunnskap. Bak dette ligger alle tankeprosessene og følelsene som foregår før de blir uttrykt verbalt (Brinkkjær & Høyen, 2020, s.113). Tankene som surrer rundt i hodet i det en betrakter eller opplever et fenomen vil aldri være helt fullverdig når de uttrykkes gjennom språket. Tankene vil være friere fra begrensninger siden språket potensielt kan skade beskrivelsen. Fenomenologien ønsker å hente essensen i de førrefleksive tankene. For mitt prosjekt vil det si at det er umulig å beskrive glasurere helt fullstendig, men jeg kan alltså prøve å beskrive de så nære de førrefleksive tankene som mulig. Et fenomen kan også fremtre på ulike vis ut fra hvordan det blir observert (Brinkkjær & Høyen, 2020, s.97). De glaserte overflatene jeg skaper kan opptre på ulike måter ut fra ulike forhold som vinkel, avstand, og lysforhold. De ulike faktorene er må på å avgjøre hvordan jeg oppfatter fenomenet som i dette tilfellet er glasuroverflatene, men fenomenet vil likevel forbli det samme.

3.2 Metodologi

Metodologi er et begrep som omfavner prosessen og alle valgene en tar i løpet av prosjektet. Valg av metodologi vil være førende for hvilke metoder jeg kan benytte underveis (Østern, 2017, s.8). Denne undersøkelsen er kvalitativ, noe som gir meg et subjektivt perspektiv (Alvesson & Sköldberg, 2017, s.17). Undersøkelsen tar derfor utgangspunkt i meg selv og mitt skapende arbeid. I dette prosjektet har jeg en A/R/Tografisk tilnærming, og i tillegg er jeg inspirert av håndverksaksjon som metode for å tilegne meg kunnskap.

3.2.1 A/R/Tografi

Den A/R/Tografiske tilnærmingen tar utgangspunkt i de tre rollene Artist, Researcher og Teacher, og derav bokstavene ART. På norsk kan rollene oversettes til utøver, forsker og lærer (Letnes, 2017, s.115-116). Denne metodologien gir meg mulighet til å alltid ha tre ulike fokus. Både når jeg jobber undersøkende og skapende vil de tre ulike identitetene være med meg. Som artist/utøver skal jeg arbeide skapende med å formgi produkter i leire som skal glaseres. Her er det i hovedsak utøveren i meg som vil foreta kunstneriske valg. Som researcher/forsker må jeg både loggføre og observere funn, fremgangsmåte, og behandle datamateriale. Som teacher/lærer ser jeg alltid etter didaktiske elementer i det jeg gjør underveis i prosessen. Det vil være varierende hvilken av de tre identitetene som er dominerende på ulike tidspunkt i prosessen. Det blir min oppgave og alltid ha de ulike rollene i bakhodet, og sjonglere dem etter behov. Gjennom en slik tilnærming får jeg mulighet til å tilegne meg en sammensatt forståelse der jeg henter erfaringer og kunnskap gjennom tre ulike perspektiver, som alle springer ut fra én og samme person, nettopp meg selv (Fredriksen, 2012, s.285-286). Til enhver tid vil det foregå forskjellige prosesser samtidig som kan knyttes til hver rolle. Dette gir meg tilgang på en dypere innsikt gjennom at kunnskapen til de respektive rollene forenes i det rollene samles som en helhet.

3.2.2 Aksjon – handling på verksted

Innenfor forskningsfeltet kan begrepet aksjon være flertydig. I denne oppgaven anvendes betydningen om at aksjon beskriver en håndverkers undersøkende handling (Järefjell et al. 2017, s.181). Handlingen er ikke et forsøk på den måten at det ligger en hypotese som skal testes mot et forventet utfall. Dette er en friere form for handling, som er mer utforskende. Det vil nærmest være slik at utøveren prøver å se hva som skjer uten å ha en klar hypotese om et bestemt utfall. Aksjon satt i et håndverksperspektiv er altså knyttet til utøveren, fremgangsmåte og aktiviteten. For at det skal være snakk om en håndverksundersøkelse som kan formidle noe av verdi, må personen som gjennomfører den være kompetent og ha ferdigheter innen feltet som utforskes. Det er ikke en undersøkelse hvem som helst kan gjøre. Jeg har gjennom flere år på studie tilegnet meg kunnskap innen keramikk og har på bakgrunn av det fått erfaringer som gjør at jeg kan gjennomføre en håndverksundersøkelse av verdi innen feltet keramikk. Håndverksforskning kan videre deles inn i tre, nemlig en ferdighetsfase, en aksjonsfase og en analysefase (Järefjell, et al. 2017, s.182). Det at en som utøver opprettholder og utvikler sine ferdigheter kan ikke skilles fra utforskning. Det er aspekter som hører sammen og det gir rom for at håndverksforskning og forskningskulturen må anerkjenne ferdigheter som en form for kunnskap. I håndverksforskning må forskning og læring forgå parallelt. Utøveren er aktør og den som undersøker og handler (Sjömar, 2017, s.144-145). Slik er en som utøver selv med på å påvirke handlingsforløpet. I en håndverksaksjon er forskeren både det undersøkte objektet og det undersøkende objektet. Det er viktig å ha evnen til å undersøke egne prestasjoner innen håndverksfeltet, og på den måten må en kunne veksle mellom ulike posisjoner. Denne form for aksjon må på ingen måte forveksles med den pedagogiske aksjonsforskningen. Aksjonsforskning i en pedagogisk sammenheng går ut på å løse konkrete problemer innen et felt, vanligvis skolen, der forskere og lærere samarbeider for å få kunnskap om hvordan den pedagogiske praksisen kan bli bedre (Hiim, 2020, s.34-35). Slik aksjonsforskning foregår gjennom en syklus av planlegging, gjennomføring, refleksjon, vurdering, ny plan osv. De foregår en veksling mellom handling og refleksjon for å oppnå en forbedret praksis.

3.3 Metode for skapende arbeid

Fremgangsmåten for det praktiske arbeidet er preget av min A/R/Tografiske tilnærming. For å starte prosjektet begynte jeg først med å lage en lik form i leire. Dette er for å kunne påføre alle glasurene og se hvordan de oppfører seg. Formen som er valgt er med tanke på at jeg ønsker å få frem effektene i glasurene på best mulig måte. Formen er derfor skållignende med en bølgende kant. Ved å ha bølgene var intensjonen at glasurene skulle renne og skape ulike effekter i overflaten. Formene varierer noe grunnet håndmodellering, men alle er sirkulære og har ni folder langs kanten som veksler mellom konkav og konveks form. Formen har ikke vært i fokus for undersøkelsen utover det som er beskrevet ovenfor, så en minimal variasjon vil ikke påvirke resultatet. Det er glassuren som har vært i fokus, ikke form eller formlikhet.

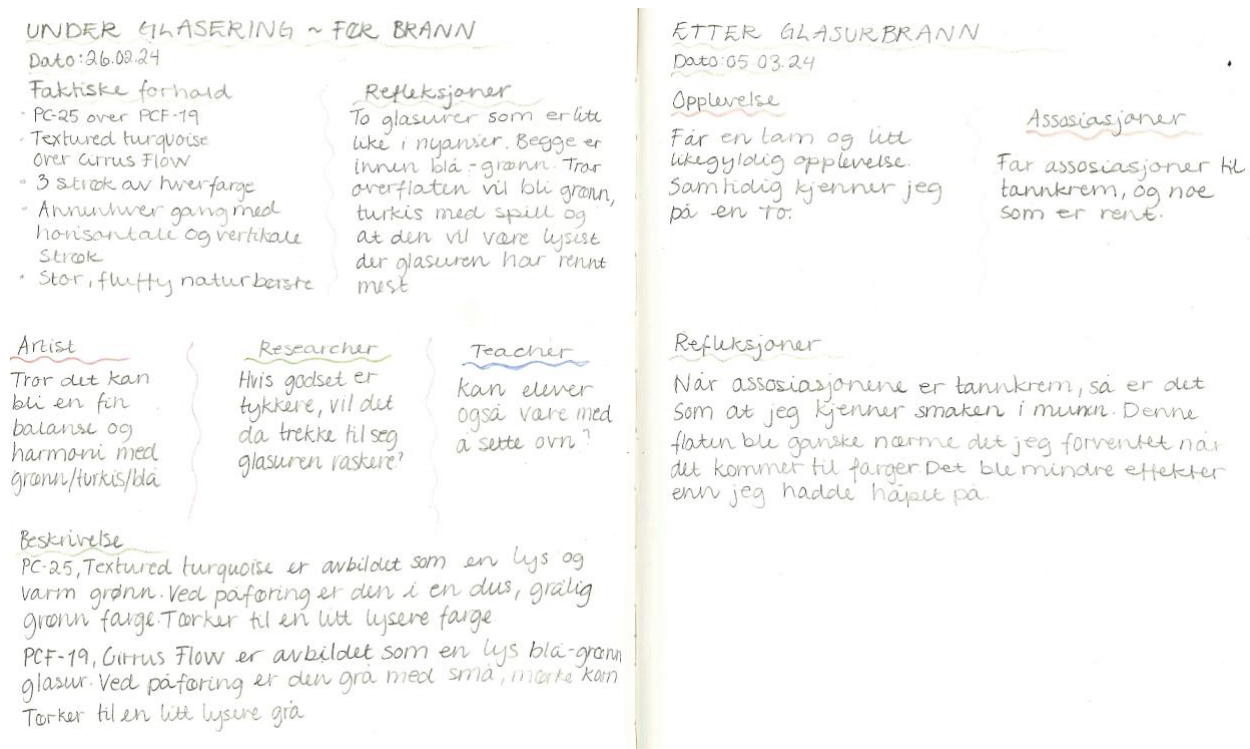

Figur 2: bilder for å vise form

I det praktiske arbeidet benyttet jeg seks ulike glasurer. Alle glasurene er penselglasurer fra merket Amaco. Tre av glasurene er Potters Choice Flux glasurer som egner seg godt i kombinasjon med andre glasurer. Disse kan gjøre at glasurene renner mer, og på den måten få frem ulike effekter. De seks andre glasurene er vanlige Potters Choice glasurer. Dette ga meg et bredt utvalg av glasurer, slik at jeg fikk testet et større utvalg som også ga flere eksemplarer å bygge undersøkelsen på. Hovedprinsippet med metoden er at jeg testet to ulike glasurer i kombinasjon med hverandre. Alle glasurene ble påført med tre strøk hver. Her var det viktig at hvert strøk fikk tørke tilstrekkelig, før jeg la neste. Det vil si at jeg først påførte tre strøk av glasur A før jeg deretter påførte 3 strøk med glasur B. I tillegg ville jeg undersøke om rekkefølgen glasurene ble påført i, har noe å si for resultatet. Derfor testet jeg også med påføring i motsatt rekkefølge. Motsatt ble at jeg først påførte tre strøk av glasur B før jeg deretter påførte 3 strøk av glasur A. Alle Potters Choice Flux glasurene ble testet med alle de vanlige Potters Choice glasurene. Det betyr at Potters Choice Flux glasurene ikke ble testet med hverandre, og det samme gjelder de vanlige Potters Choice glasurene.

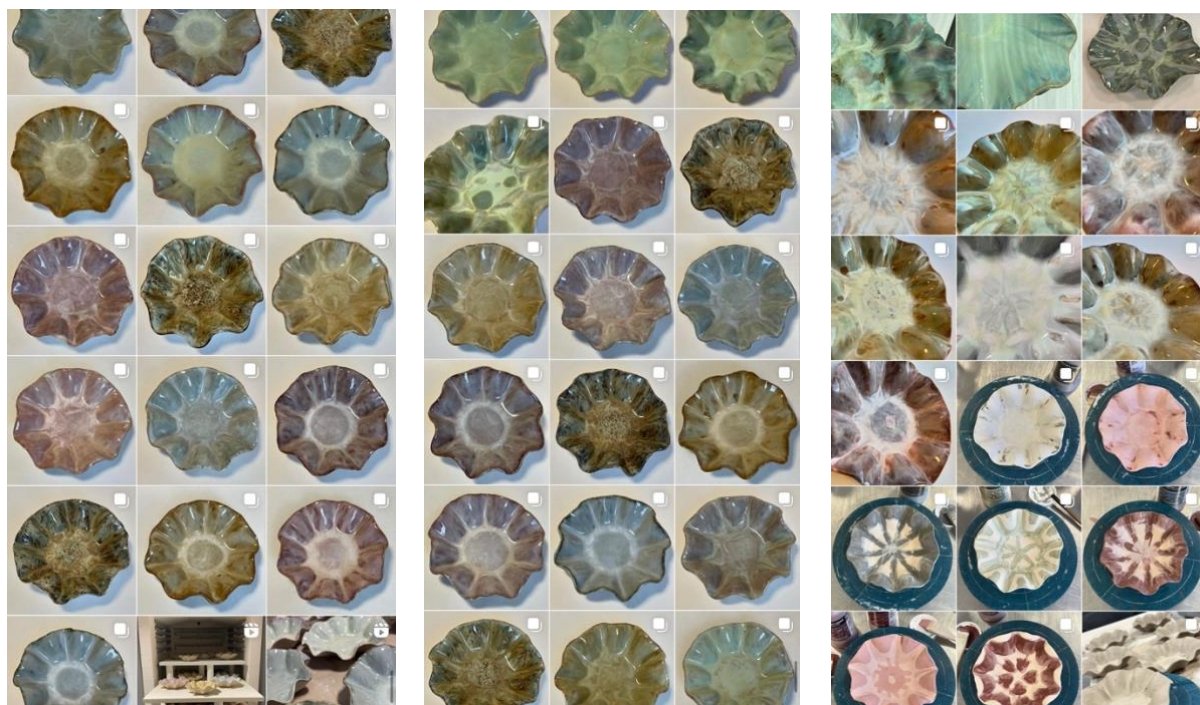
Glasurer benyttet i undersøkelsen	
Amaco potter's choice flux <ul style="list-style-type: none">- PCF-18 Honeydew- PCF-19 Cirrus Flow- PCF-54 Flux Blossom	Amaco potter's choice <ul style="list-style-type: none">- PC-20 Blue Rutile- PC-25 Textured Turquoise- PC-33 Iron Lustre- PC-55 Chun Plum- PC-57 Smokey Merlot- PC-66 Cosmic Oil spot

For å skille mellom de ulike prøvene, og for å holde orden på hvilke glasurer som er påført, står det på bunnen av alle skålene hvilke glasurer som er påført. Dette gjør det enkelt for meg å holde orden etter brann. Jeg benyttet underglasurkritt og en blyant som er beregnet for slike høye temperaturer. Jeg loggførte alle de ulike glasurkombinasjonene og påføringene i en egen bok. Der noterte jeg fremgangsmåte med de fysiske forholdene, beskrivelse av hvordan glasurene så ut ved påføring, refleksjon rundt mine forventninger, opplevelse og assosiasjoner etter brann. I tillegg har jeg ført en egen A/R/Tografisk matrise i selve loggen der jeg noterte tanker jeg fikk i de ulike rollene. Slik sikret jeg presise og subjektive beskrivelser gjennom en fenomenologisk tilnærming og et A/R/Tografisk perspektiv.

Figur 3: utklipp fra logg

Underveis i prosessen tok jeg bilder og videoer som jeg la ut på den multimodale loggen gjennom instagramkontoen. Bilder og videoer sikrer en bredere og mer korrekt informasjon, enn det skriftlige alene. Dette skal være med i utstilling av den praktiske delen.

Figur 4: utklipp fra instagramkonto

Figur 5: QR-kode til instagramkonto. Inne på instagramkontoen ligger den multimodale loggen som viser den utforskende prosessen jeg har hatt i arbeid med penselglasur. Instagramkonto kan også søkes opp under navnet master.glasur

Gjennom undersøkelsen så jeg at rekkefølge av påføring har noe å si når det kommer til de ulike glasurkombinasjonene. Noen overflater fikk flere effekter og rikere fargespill.

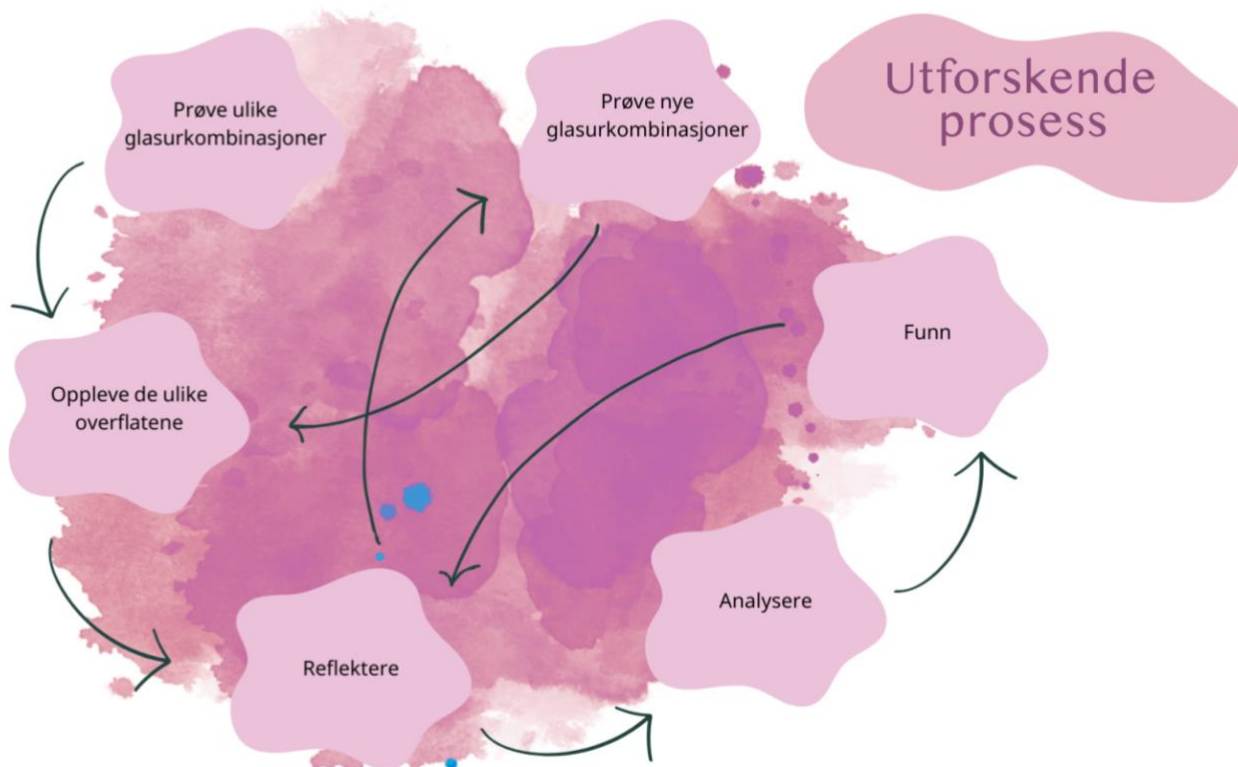

Figur 6: Her er PC-20 (Blue Rutile) påført først, og deretter er PCF-18(Honeydew) påført. Bildene viser formen før og etter glasurbrann. Den glaserte overflaten er i blågrønne nyanser. Bunnen er noe lysere og ytterkanten har blitt mørk brun. Overflaten har synlige kontraster og en prikket effekt i bunnen.

Figur 7: Her er PCF-18(Honeydew) påført først, og deretter er PC-20(Blue Rutile) påført. Bildene viser formen før og etter glasurbrann. Den glaserte overflaten er i blågrønne nyanser. Overflaten har minimalt med mønster og svake kontraster. Denne overflaten har mindre effekter enn den vist i figur 6.

Etter å ha gjennomført glasurprøvene, fikk jeg gjennom opplevelsen, refleksjon og analyse noen funn som satte i gang nye tankeprosesser og ideer. Dette ledet igjen til at jeg prøvde nye glasurkombinasjoner. Til å begynne med brukte jeg kun to ulike glasurer sammen, men senere prøvde jeg både tre, fire og fem glasurer sammen. Nye og mer avanserte glasurkombinasjoner endte i overflater med andre variasjoner, farger og effekter. På dette tidspunktet i prosessen hadde jeg skaffet meg et solid grunnlag og jeg hadde gode erfaringer med å kombinere to ulike penselglasurer. Det ble derfor et naturlig steg i den utforskende prosessen å kombinere flere glasurer. Jeg arbeidet mer fritt på dette stadiet. Noen av overflatene ble til gjennom at jeg lagvis la de ulike glasurene over hverandre, mens noen overflater ble til gjennom delvis overlapping av de ulike glasurene. Jeg lagde også noen større former, men holdt de litt i samme stil. Noen former er av flatere karakter, mens andre er større og mer skål-lignende. Felles for alle er en bølgende kant som veksler mellom konkav og konveks. På den måten fikk jeg oppleve større overflater der glasurene kunne komme mer til sin rett. I prosessen eksperimenterte jeg med ulike penselglasurer, jeg sanset og iakttok de ulike glaserte overflatene, gikk fram og tilbake mellom praktisk arbeid og bearbeiding av funn, samtidig som jeg ivaretok en nysgjerrighet og undring. Dette er alle momenter som er vesentlige i en utforskende prosess.

Figur 8: egen illustrasjon av arbeidsprosess

Denne tilnærmingen innebærer ikke en lineær eller sirkulær prosess, men heller en utforskning som beveger seg på tvers av ulike retninger. Funnene på verksted med glasurene gjorde at jeg tenkte ut nye kombinasjoner for å se hva som skjedde. Jeg testet glasurkombinasjoner uten et forutsett utfall, men heller for å se hva som skjedde når jeg prøvde flere glasurer sammen. Dette er en friere form for handling som er mer utforskende. Dette er aksjon satt i et håndverksperspektiv.

3.4 Metode for analyse.

Det er benyttet to ulike analysemodeller for å kunne besvare problemstillingen. Jeg har benyttet en analysemodell der jeg har lagt mest vekt på overflaten og det formalestetiske, men også på opplevelse. Gjennom denne typen analysemodell får jeg strukturert hver av de ulike glasurkombinasjonene og sett de i lys av ulike kriterier. På denne måten blir det mer tydelig hvordan glasurene har smeltet sammen i glasurbrannen, og hvilke farger og effekter som har oppstått på de ulike overflatene. Analysemodellen vil gjennom en egen kolonne for opplevelse synliggjøre hvilke glasurkombinasjoner som stimulerer til undring og nysgjerrighet. I tillegg benyttes en A/R/Tografisk matrise som tar for seg ulike momenter i prosessen og ser de i lys av de tre forskjellige identitetene: artist, researcher og teacher.

3.4.1 Analysemodell for overflatene

For denne analysemodellen er det selve overflaten av de fysiske produktene som analyseres. Modellen har jeg selv utviklet, men noen av kriteriene er hentet fra boka *Visuell analyse av Mørstad* (2000). Kriteriene er valgt ut fra hva jeg ønsker få ut av de glaserte overflatene. Målet med å kombinere ulike glasurer var å potensielt få overflater med rike fargespill og effekter, som kan gjøre at en blir nysgjerrig og undrende. Jeg har rett og slett et ønske om å bli fascinert av de ulike overflatene, og da har jeg valgt ut følgende kriterier fra boka:

- Farger: fargenes klarhet, nyanse og intensitet. Er en farge mer dominerende?
- Bevegelse: gir flaten en illusjon av bevegelse? Hvorfor, hvorfor ikke?

I tillegg har jeg selv utarbeidet to kriterier som er relevante for overflaten, og disse er avgjørende for om en overflate skaper undring og nysgjerrighet:

- Effekt: har glasurane dannet noen spesielle effekter som ulike mønstre eller marmorering (virvlende effekt som kommer til syne gjennom ulike farger), krystaller eller glitter. Hvordan har glasurane smeltet sammen?
- Opplevelse: Hvordan oppleves overflaten? Hvilke følelser får jeg i møte med overflaten? Skapes noen assosiasjoner?

Ut fra alle disse fire kriteriene får jeg en grundig oversikt over ulike aspekter som er fremtredende og viktige når en skal se på hvor visuelt rik en overflate kan bli. Det er viktig å hekte på opplevelsedimensjonen for å kunne se og forstå en sammenheng mellom hvorfor noen overflater gir større fascinasjon og en følelse av nysgjerrighet enn andre.

3.4.2 Analysemodell for prosess

Proessen er en viktig del av undersøkelsen og derfor har jeg valgt å benytte en A/R/Tografisk matrise for å få en oversikt over ulike momenter som er essensielle i prosessen og samtidig kunne se den i lys av de ulike rollene Artist (utøver), Researcher (forsker) og Teacher (lærer). Det er først i analysedelen at jeg kan skille de tre ulike identitetene fra hverandre og se de hver for seg. Gjennom den A/R/Tografiske metodologien vil jeg få mulighet til å tydeliggjøre erfaringer og kunnskap fra de tre ulike perspektivene. Dette gir et solid grunnlag i det jeg skal finne svar på problemstillingen og det didaktiske potensiale.

A/R/Tografien sammen med den fenomenologiske tilnærmingen sikrer en grundig beskrivelse av egne erfaringer. Erfaringene jeg gjør er selve kjernen for å kunne besvare problemstillingen. En analytisk tilnærming som går på glasuroverflaten, det formalestetiske og opplevelsen vil tydeliggjøre hvilke glasurkombinasjoner som legger til rette for undring og nysgjerrighet, mens en A/R/Tografisk analysemodell vil synliggjøre erfaringer fra et utøverperspektiv, forskerperspektiv og et lærerperspektiv. Videre blir dette presentert mer grundig.

4 Undersøkelsen

I dette kapittelet presenteres undersøkelsen gjennom det analyserte materialet. Første del av kapittelet tar for seg analyse av alle de ulike overflatene som er skapt gjennom ulike glasurkombinasjoner i det praktiske arbeidet. I andre del av kapittelet legger jeg frem den A/R/Tografiske analysen som går i dybden av prosessen i lys av de tre ulike rollene. Ved å dele opp analysen i to, får jeg et mer helhetlig blikk på både resultatet med overflaten som fokus, i tillegg til prosessen med erfaringer og tanker i fokus. Til slutt i kapittelet presenteres resultatet fra undersøkelsen.

4.1 Kildekritiske bemerkinger

De valgte glasurene har hatt ulik konsistens, som har gjort at noen glasurer har blitt påført i tykkere lag. Glasurer som er tykkere i konsistens legger seg som et tykkere lag, enn de som har en mer flytende konsistens. Dette gjør at ikke alle prøvene har lik mengde glasur, selv om de har samme antall strøk. På noen av de største formene er det benyttet en annen type leire som inneholder litt chamotte. Dette er fordi det var vanskelig å modellere noe av den størrelsen i en leire uten chamotte. Denne leiren er uansett nesten helt lik i farge, og har trolig ikke påvirket glasurens resultat. I undersøkelsen er det jeg som skaper materiale, og jeg som analyserer og tolker det. Det er altså mine egne subjektive erfaringer og tanker som ligger til grunn. Ikke alle glasuroverflatene har blitt iaktatt i like lange tidsrom. Dette kan ha noe å si for opplevelsen og assosiasjonene. Dagsform og humør spiller også inn på hvordan jeg har opplevd overflatene. Dette er en undersøkelse med en fenomenologisk tilnærming, så subjektive opplevelser skal ligge til grunn, og i hvilken grad en klarer å rette bevisstheten sin mot fenomenet er av innvirkning på opplevelse.

4.2 Analyse av overflatene

I denne delen av analysen ser jeg på resultatet, altså på selve overflaten som de ulike glasurkombinasjonene har skapt. Her skiller det mellom de ulike kategoriene farge, bevegelse, effekt og opplevelse som er knyttet til overflaten og glasurene. Elementene som er undersøkt er med på å gi innsikt i hva som gjør en overflate rik og interessant. Med utgangspunkt i dette ser jeg på kategoriene farge, bevegelse, effekt og opplevelse. De tre første punktene er en form for visuell analyse, mens opplevelseselementet går mer på det subjektive og på hvordan overflaten oppleves av meg med fokus på følelser og assosiasjoner. Sammen vil disse elementene kunne si noe om hva som gjør at en overflate kan skape nysgjerrighet og fascinasjon. Videre trekker jeg ut funn fra analysen presentert gjennom de ulike kategoriene.

Topp glasur	Bunn glasur	Resultat	Farge	Bevegelse	Effekt	Opplevelse
 PCF-19 Cirrus Flow	 PC-33 Iron Lustre		En varm brun farge som er mer intens og klar i kanten. Fargen blir mer utvasket og går gradvis over i en lysere valør der glasuren har rent mest. I kanten av bunnen har det blitt en ansamling av glasur. Her er fargen mye lysere, nesten hvit med brune undertoner. Store kontraster mellom lyseste og mørkeste farge.	En illusjon av bevegelse ved at jeg får en følelse av at noe renner nedover og ut til sidene. Bevegelsen stopper litt opp i bunn.	Fleire ulike effekter på samme overflate. Ulik grad av marmorering. I sidene er det mer linje og bølgeformede partier der glasurene er smeltet sammen, og fargene fra begge glasurene kommer frem. I bunn er det en mer homogen marmorering som skaper en prikkete/kornete flate.	Får en behagelig opplevelse og kjenner på en følelse av ro. Samtidig blir jeg nysgjerrig. Blikket følger strømmingen av glasuren som starter ved kanten og går i bølger ned mot bunn. Strømmingene legger seg slik at de kan minne om pels. Der glasuren har rent mest trekkes blikket nedover før det stopper opp. Dette gir assosiasjoner til fossefall som
 PCF-54 Flux Blossom	 PC-55 Chun Plum		Langs kanten av skålen er det en dyp og mørk rosa farge. De bølgede flatene består av en mørk rosa, litt utvasket og lysere rosa og en lys farge som nesten ser hvit ut. I bunnen dominerer en lys beige som har små innslag av rosa i ulike nyanser. Det er store kontraster mellom de lyseste og mørkeste partiene, men det er en god harmoni mellom fargene.	Overflaten gir en illusjon av bevegelse gjennom måten glasurene har rent på. Måten fargene legger seg i et mønster skaper større renner med mørke parter som gir en følelse av en større bevegelse. Bunnen er nærmest stille, kanskje man kan føle en svak bevegelse av at noe som oser utover, som en sky.	Glasurene har sammen skapt flere ulike effekter. Langs ytterkanten er det en tynn linje av mørk rosa. I de bølgede flatene er det en marmorering som består av bølgende mønster. I bunnen er det en marmorering der den lyse fargen dominerer, men med mange bittesmå prikker av rosa. Dette gir en rik og variert overflate.	Dette er en overflate som uttrykker noe som gjør meg nysgjerrig. Jeg blir lykkelig og oppstemt av og se den. Fargene og den rike overflaten gjør at jeg kjenner på et behag. Får assosiasjoner til sommer og blomster.

Figur 9: utklipp fra analyse. Utklippet viser forskjellige overflater der det er brukt ulike glasurkombinasjoner. Tabellen viser hvilken glasur som er påført sist og først, bilde av formen og den glaserte overflaten. Videre er det en kolonne for hver av kategoriene i analysemodellen: farge, bevegelse, effekt og opplevelse. Hele analysen ligger som et vedlegg.

Farge

Dersom en overflate har rikt fargespill, altså at det er en rekke ulike nyanser i en overflate, har jeg funnet ut at den oppleves som mer interessant. Fargene kan være veldig forskjellige, eller de kan være mer like, men det må være en viss kontrast til stede for at nyansene skal kunne skilles. Store kontraster mellom farger gir ofte større blikkfang, og dermed en mer umiddelbar nysgjerrighet. Likevel kan en glasert overflate med mindre kontraster skape like mye undring, men det kan ta lengre tid. Hvis en farge dominerer mye mer enn en annen, kan det hindre effektene i glasuren å komme tilstrekkelig til syne. Variasjon i farge og nyanse er viktig for å skape fascinasjon hos den som betrakter overflaten. Fargens klarhet er avgjørende for å klare å skille ulike nyanser fra hverandre, samtidig som utvaskede farger fort kan se skitne ut. En overflate som er monoton i fargen, vil være mindre fascinerende. På den andre siden kan en overflate med for store forskjeller, altså hvis fargene ikke harmonerer sammen, virke forstyrrende. Det kan gjøre at en ikke blir nysgjerrig til overflaten.

Bevegelse

Videre er det avgjørende om den glaserte overflaten har en illusjon av bevegelse eller ikke. Det at overflaten har en illusjon av bevegelse, gjør noe ekstra med overflaten. Det skaper en dybde i overflaten, i tillegg til at det leder blikket i samme retning som illusjonen av bevegelsen. Slik bruker en lengre tid og studerer overflaten mer nøye hvis den har en illusjon av bevegelse. Det er den visuelle sansen som er ledende, og en illusjon av bevegelse er uten tvil noe som påvirker synet. Om overflaten har noen trekk ved seg som minner om bevegelse avhenger av hvordan glasurene har rent og smeltet sammen, i tillegg til at fargeforskjeller er av betydning. Jeg har opplevd at ved større fargeforskjeller, så oppleves ofte bevegelsen som større. Er fargeforskjellen liten, vil bevegelsen oppleves som mindre. Begge deler kan være nysgjerrighetsskapende, men en illusjon av en stor bevegelse er mer tydelig, og derfor mer fascinerende. Det vil i større grad gjøre at en stopper opp, stusser over det, og undrer videre. Dette henger også tett sammen med effekt i glasurene.

Effekt

Ett av elementene som er helt avgjørende for en rik overflate er effekt. Det at glasurkombinasjonene skaper en overflate med effekter, vil si at glasurene skaper noe spesielt, og utenom det vanlige. Det oppstår en overflate med noe ekstra. Dette kan være i form av at glasurene har skapt et mønster eller en marmorerende effekt, en krystalliserende eller glitrende effekt. Det er elementer og detaljer som på en eller annen måte skaper liv og spill i overflaten. Mønster i overflaten gjør at overflaten blir mer variert. Det kan på mange måter oppleves som en enhet med mange mindre komponenter. Mønster i overflaten kan skape en større nysgjerrighet ovenfor overflaten. Hvordan et mønster kommer til uttrykk er avhengig av fargene som kommer til syne i overflaten. Det er rett og slett hvordan fargevariasjonene dekker overflaten, som skaper mønster. Er overflaten preget av flere ulike effekter, så gjør også dette overflaten mer interessant. Overflater med lite tydelige effekter blir litt usynlige, og forsvinner fort i mengden av alle de ulike overflatene og glasurkombinasjonene. Slik er effekt en kategori som er helt avgjørende for hvor mye rom for undring en overflate kan gi.

Opplevelse

Det siste elementet i analysen av overflaten er opplevelse. Et element som i aller høyeste grad er individuell og vil være preget av subjektive tanker, følelser og erfaringer. Ut fra et fenomenologisk ståsted henger det sammen gjennom at opplevelseskategorien tar utgangspunkt i min opplevelse i møte med de ulike overflatene. Her beskriver jeg hvordan jeg oppfatter overflatene og glasurkombinasjonene gjennom tanker, følelser og hvilke assosiasjoner de gir meg. Noen overflater oppleves som spennende og nysgjerrige, noen overflater gjør meg glad, mens andre overflater føles tomme og gjør at jeg får en følelse av likegyldighet. De glasurkombinasjonene som gjør meg interessert og nysgjerrig, er ofte de som gir flest assosiasjoner. De engasjerer mer, og gjør at jeg undrer meg mer over hva jeg faktisk ser i overflaten. Slik vil de overflatene som engasjerer mest kunne ha et større didaktisk potensial, bla. med tanke på undrende samtaler.

4.3 A/R/Tografisk analyse

Momentene i prosessen ses i lys av utøverens, forskerens og lærerens perspektiv. Det er først i analysedelen at jeg har mulighet til å atskille rollene og se de hver for seg (Letnes, 2017, s.115-116). De valgte momentene fra prosessen er påføring, forventning, brenning, tar ut av glasurbrann og opplevelse. Alle disse er viktige deler av prosessen i den utforskende tilnærmingen til arbeid med penselglasur.

A/R/Tografisk matrise			
Ulike momenter i prosessen	Artist Hva jeg tenker i rollen som utøver underveis i prosessen	Researcher Hva jeg tenker i rollen som forsker underveis i prosessen	Teacher Hva jeg tenker i rollen som lærer underveis i prosessen
<p>Påføring</p> <p>Prosesen med å påføre de ulike glasurene</p>	<p>Sørger for at glasurene er godt ristet eller rørt før jeg bruker dem. Kan legge seg tørr glasur langs beholderens kant. Sørger for at dette ikke kommer i penselen eller nedi beholderen, for da blir det klumper. For enklest påføring bruker jeg en stor, myk pensel av naturhår. Den tar til seg rikelig med glasur. Penselen skal aldri være tørr, eller med for lite produkt når man glaserer. Penselen skal gli og man skal ikke bruke makt. Ved påføring legger jeg annethvert strøk med vertikale og horisontale strøk. Dette har jeg lest gir det beste resultatet for glasuren. Det å bruke en kavalett gjør prosessen med glasuren enklere da jeg bare kan snurre på den. Påfører jevne lag og prøver å unngå at det drypper glasur. Påfører kun glasur på innsiden og akkurat på kanten. Slik unngår jeg at glasuren potensielt kan renne ned på ovnsplaten. Hvert lag må tørke tilstrekkelig før jeg påfører neste. Hvis ikke kan man gni utover glasuren som allerede er på godset. Spesielt viktig når man bytter glasur slik at fargene ikke smøres utover. Forhindrer slik å</p>	<p>Selv når glasurene er helt nyåpnet, er glasurene veldig ulik i konsistensen. Da lurer jeg hva det er som gjør det slik? En skulle tro at alle penselglasurene hadde nogen lunde lik tykkelse. Noe med innholdet/ingrediensene i glasurene må gjøre at det blir ulikt. Tenker mye på om konsistensen på glasuren har noe å si for hvordan glasurene vil renne og smelte sammen under brann. Har det noe å si hvilken rekkefølge glasurene legges i da alt uansett smelter sammen i ovnen? Likedan lurer jeg på om det egentlig har noe å si hvordan glasurene pensles på. Jeg har lagt vekselvis med horisontale og vertikale strøk, men i ovnen skal jo alt smelte sammen, så hvordan kan dette ha noe å si? Hvordan er det mulig at beholderen viser hvordan fargen på glasuren ser ut, men glasuren i beholderen er en helt annen. Ja det skal brennes, men hva er det som gjør at fargene endrer seg så radikalt.</p>	<p>Penselglasurene er stort sett enkle å bruke for elever. De kommer i en liten beholder som lett kan ristes eller røres rundt i. Slike beholdere kan fint plasseres slik at flere elever kan dele og bruke av de samtidig. I grunn kan elvene bruke hvilken som helst pensel til denne typen glasur, men noen typer er bedre egnet. For små børster kan oppleves knotete, og føles mer tegneaktig. Med å bruke en stor børste får man dekt et større område og glasuren legger seg jevnere. Noen av glasurene er tykkere i konsistensen mens andre er mer flytende. De mer flytende kan føre til mer søl da det fort kan dryppe ekstra. De glasurene med tykkest konsistens kan oppleves litt vanskeligere å få penslet utover på overflaten. Som lærer må man ta en avgjørelse på om noen av glasurene trenger å tilsettes litt vann, da de fort kan tykne med tiden pga. at vannet i glasuren fordamper.</p>

	<p>smitte farger mellom glasurbeholderne, siden farge kan sette seg i penselen og forurense når du dypper i beholderen.</p>		<p>I skolen kan det være fint å ha en form der elevene bare skal glasere innsiden slik at man helt garantert unngår glasur som smelter fast i ovnsplata. Hvis man er godt kjent med glasuren og vet at det ikke vil renne så kan man glasere hele gjenstander, men lurt å være obs på dette.</p>
<p>Forventning Hvordan forventninger kan påvirke prosessen</p>	<p>Jeg er spent på hvordan fargene vil bli etter brann. Bilde på beholderen viser en ting, men fargen på den flytende glasuren er annerledes. Bygger en forventning ut fra tidligere erfaringer jeg har gjort meg. Jeg vet at bilde av hvordan en glasur er på beholderen, ofte er til å stole på. Samtidig vil brannen spille inn, og resultatet kan av merkelige grunner bli annerledes. Som utøver har jeg et relativt åpent sinn og prøver å ikke låse meg til forventningene. Jeg skaper noen bilder i hodet av hvordan jeg tror de ulike overflate vil komme til å bli etter brann. Basert på tidligere erfaringer vet jeg at man ikke alltid får det resultatet man forventer etter en glasurbrann. Da prøver jeg å tenke at jeg er en erfaring rikere, og hvis en glasur ikke fungerte så bra, så vet jeg dette til senere. Uten å prøve, så vil man heller aldri finne ut.</p>	<p>Forventninger hos voksne og barn kan virke forskjellig. Hvis man har en forventning, så kan den enten bli oppfylt eller ikke. Selv når en forventning ikke blir oppfylt kan det bli et positivt utfall. Kanskje blir resultatet annerledes, men ikke på en dårlig måte. Av og til kan man rett og slett bli skuffet for at forventningene ikke ble innfridd, og at resultatet ikke ble slik man ønsket.</p> <p>Er det noe man kan gjøre for å i større grad sikre at forventningene blir innfridd? Jeg som har undersøkt glasurer kan sørge for å ha en fysisk prøve av hver glasur, og slik får man et mer realistisk bilde over hvordan glasuren vil se ut ferdig brent. Forventningene kan være enda mer kompliserte når det er snakk om en kombinasjon av to ulike glasurer.</p>	<p>Elever har ikke samme erfaring med glasurer som meg. De ser kanskje bildet av den ferdigbrente glasuren på beholderen, men når den flytende glasuren viser en annen farge er det fort gjort å bli lurt av dette. Så hvis en farge som Blue Rutile viser et bilde av en blå overflate, men er rødbrun i flytende form, kan elever fort bli lurt til å tenke at overflaten blir rødbrun.</p> <p>Navnene på glasurene kan også gi en indikator på hvordan glasuren vil se ut. Det å ha en undrende samtale med elevene før brann om hva de forventer kan være en fin idé. På den måten får de satt ord på tankene, samtidig får de hørt hva resten forventer. Innen keramikk og arbeid med glasur bør man være åpen med elevene om at det alltid vil være et usikkerhetsmoment. Ikke alle glasurer smelter ideelt. Prøve å stimulere tanken om det fine i det uperfekte (wabi sabi).</p>
<p>Brenning Prosesen med å stable ovn og sette glasurbrann</p>	<p>Jeg sørger alltid for å ha rene hender når en ovn skal stables slik at jeg ikke smitter glasur over mellom gjenstandene. I</p>	<p>Ulike program for brenning kan gi ulike resultater. I min prosess brukes samme program ved alle glasurbranner.</p>	<p>En prosess elevene som regel ikke tar del i. Det er en prosess der man må være forsiktig og nøye. Man</p>

	<p>denne oppgaven har ikke gjenstandene glasur på utsiden, så da er det uansett ikke et problem. Stabler ovnen på en plasseffektiv måte, for å få plass til flest mulig gjenstander. Er nøye og forsiktig i det ovnen stables. Det kan fort bli vinglete om man ikke bruker samme type stabelstøtter. Passer på at gjenstandene ikke rører hverandre. Da kan man risikere at de smelter sammen.</p>	<p>Hadde jeg brukt et program med andre innstillinger, så er det mulig at resultatet hadde blitt annerledes. Ved for lav temperatur vil ikke glasurene få de samme effektene. Ved for høy temperatur risikerer man at leiren ikke tåler det og siger sammen.</p>	<p>vil stable en ovn mest mulig plasseffektivt, og samtidig skal gjenstandene stå på en måte slik at de ikke smelter sammen. Noen gjenstander må også stå på stilts, og de kan være vinglete. Jeg tenker elever godt kan se hvordan det ser ut i en keramikkovn etter den er stablet, i tillegg til at man kan forklare prosessen med en brann (temperaturer, hvor lang tid det tar osv.). Da dette har mye å si for en helhetlig forståelse. Det er faktisk en omfattende prosess mellom glasering til gjenstandene står der ferdige etter en glasurbrann.</p>
<p>Tar ut glasurbrann Gangen i det å ta ut en glasurbrann</p>	<p>Dette momentet er sannhetens øyeblikk. Et steg i prosessen som ofte er fylt med glede og et stort smil om munnen. Sannheten om hvordan glasurene har smeltet sammen blir synliggjort. Samtidig er dette et steg i prosessen man også skal være varsom. Det er viktig å ikke åpne ovnen før den er under 100 grader. Hvis ovnsdøren åpnes ved for høy temperatur, risikerer man at glasuren kan sprekke, og det ønsker man å unngå. En fullstabelt ovn må også tas ut med forsiktighet slik at man ikke risikerer å knuse det man har laget.</p>	<p>Høye temperaturer har sørget for at glasuren har smeltet. Temperaturen har mye å si for hvordan glasuren utvikler seg. Ulike glasurer er tilpasset forskjellige temperaturer. Farger og effekter hos glasurer vil bli forskjellige ut fra programmet det brennes på. I dette masterprosjektet har alle glasurbrannene blitt kjørt på samme program, slik at dette ikke blir en variabel. Hvor langt kan grensen med temperatur pushes når det kommer til åpning av ovn? Vet at noen åpner ovnen på 200 grader etter en glasurbrann og sier dette går bra. Jeg har selv fått hørt av lærer at døren ikke bør åpnes før ovnen har sunket til 100 grader. Jeg har opplevd at jeg har hørt kraklelyder når jeg har åpnet en ovnsdør og det kan være glasur som krakelerer pga. høye temperaturforskjeller. Derfor bør man uansett</p>	<p>Dette er et steg i prosessen som læreren vanligvis gjør selv, uten elever til stede. Gjenstander kan ha gått i stykker (hvis man er skikkelig uheldig) og da er det ikke gunstig at elvene er til stede. Det å ta ut av en brann krever også at man er litt forsiktig og tar det med ro. Ovnsplatene er tunge og må løftes forsiktig. Om noe i verste fall skulle gått i stykker i brann, så tror jeg man som lærer også vil bli utrolig skuffet på vegne av eleven. Da gjelder det å tenke hvordan man kan legge frem dette for eleven da det er forskjellig fra barn til barn hvordan de ville håndtert dette. Ofte kan man lime gjenstander hvis de sprekker. Det kommer såklart an på hvor ille den eventuelle sprekken er. Får man</p>

		<p>vente til man er helt sikker, slik at man unngår å ødelegge noe. Det får heller bare ta litt ekstra tid, og som regel har man ikke hastverk med å få åpnet en ovn.</p>	<p>limt den sammen, så tror jeg det kan redde utfallet for mange elever. Heldigvis er det ikke ofte dette skjer, så lenge gjenstander er tørket tilstrekkelig før brann.</p>
<p>Opplevelse Hvordan oppleves overflaten og glasuren</p>	<p>Som utøver har jeg alltid i bakhodet hva jeg forventer. Jeg har alltid noen tanker om hvordan jeg tror resultatet blir. Her ligger det et sett med forventninger og de blir stilt til veggs i møte med de ulike overflatene. Det er sjelden jeg opplever overflatene helt som forventet, og jeg blir som regel veldig overrasket av overflatene glasurere har skapt. Derfor blir jeg ofte positivt overrasket selv om en overflate ikke ble slik jeg forventet. Dette overraskelsesmomentet som ofte gir meg en wow-faktor er noe av det som gjør at utforskende arbeid med glasurer er så spennende. Du vet aldri helt hva du får. I utøverrollen er jeg spesielt bevisst på selve overflaten i den grad at jeg studerer den veldig nøye, det gjør at jeg får en dyp og lang opplevelse av hver enkelt overflate. Som utøver gjør jeg også raskt en vurdering på hvilke glasurer som ser ut til å fungere sammen basert på hvordan jeg opplever overflaten. Jeg har gjennom prosessen opplevd at magien som skjer etter glasurbrann er noe av det mest gøyale med prosessen. Det ligger en usikkerhet i hva som skjer når glasurer overlapper hverandre og ofte blir resultatet fantastisk og leder til undring og fascinasjon. Det oppleves spennende og mystisk å arbeide med glasur på denne måten.</p>	<p>Hvorfor blir opplevelsen så forskjellig fra overflate til overflate? Farger virker å ha en stor innvirkning og spesielt kontraster i overflaten. Hvor mye effekter og sjatteringer en flate har er avgjørende for hvor nysgjerrig man kan bli i møte med en overflate. Jo rikere overflaten er, jo mer rom for undring, og dette gjør at man mer sannsynlig kan se ulike «bilder» i glasuren. Det vil være forskjellig fra person til person hvordan de opplever en overflate. Bakgrunn, dagsform, kontekst, og følelser er blant annet aspekter som spiller inn på opplevelsesmomentet. Overflaten kan oppleves på ulike måter, men det vil alltid være det samme fenomenet.</p>	<p>Første gang elever får se arbeidet sitt ferdig glasurbrent er øyeblikket de får førsteinntrykket av overflaten og alle vil sitte inne med en følelse av noe slag. Det er ønskelig at dette er en positiv opplevelse. For at det skal bli en dypere opplevelse så må en sette av tid til at elevene kan undre og studere overflaten. Jeg tror at dette er et øyeblikk mange elever blir overrasket og fascinert over det de får se. Glasurere endrer farge helt fullstendig fra påføring til de er ferdig brent, og det er klart at det gjør noe med opplevelsen. Noen kan oppleve at de ikke blir fornøyd med det de har glasert, men med å kombinere ulike glasurer kan man få ulike effekter som vil kunne oppleves interessant for de fleste elevene. Som lærer kan det være fint å stille litt ekstra spørsmål for å få elevene ekstra investert i overflaten. Tror at mange elever vil kunne la seg fascinere av transformasjonen som har skjedd og at det oppleves litt som magi. Det å kombinere penselglasurer vil derfor kunne oppleves som spennende for elever.</p>

I denne matrisen har jeg ordnet en klar og tydelig oversikt over ulike momenter i prosessen der tankene til hver enkelt rolle blir beskrevet. Gjennom denne framstillingen blir identitetene artist, researcher og teacher atskilt for å få et grundig innsyn i hva som er spesielt for kompetansen og erfaringene hos hver enkelt. Erfaringene fra de ulike perspektivene er viktige for å besvare problemstillingen. Det som er særegent for artist-identiteten er at utøveren i meg og den kunstneriske kompetansen er ledende for tanker og erfaringer jeg gjør. I researcher-identiteten får jeg et undersøkende blikk, og her stiller jeg ofte mange spørsmål. I teacher-identiteten får den kommende læreren i meg sortert sine tanker, og disse går ofte på undervisning og hva som er lurt i arbeid med elever. De ulike rollene kaster lys på viktige aspekter innenfor hver sine felt. Med problemstillingen som utgangspunkt, har jeg gjennom de ulike identitetene fått ulike verdifulle erfaringer. Det mest verdifulle jeg tar med fra utøverrollen er at tilfeldighet er et spennende element og kan brukes som et verktøy. En må ikke alltid teste glasurer og bruke de i hensikt om et planlagt utfall. Det å eksperimentere og prøve nye glasurkombinasjoner kan gi nye muligheter og fascinerende overflater. Fra forskerrollen tar jeg med meg verdien av å stille spørsmål og undre seg. Det er dette som driver frem lysten til å teste nye glasurkombinasjoner. Forskerperspektivet hjelper med å finne svar på hvordan ting fungerer og hvorfor ting er som de er. Det gir med andre ord en bedre helhetsforståelse av prosessen. De mest verdifulle gjort gjennom lærerrollen er det pedagogiske fokuset som alltid er ledende. Jeg har på bakgrunn av dette en rekke erfaringer som går på hva som er lurt sammen med elever i arbeid med penselglasur. Dette er noe av det viktigste for å kunne besvare problemstillingen om hvilket didaktisk potensial arbeid med penselglasur kan ha.

4.4 Resultater

Undersøkelsen har ved hjelp av analysemodellene belyst funn som er med på å besvare problemstillingen. For å gjenta problemstillingen, så lyder den som følge: *«Hvilke erfaringer kan en utforskende prosess med penselglasur gi, og hvilket didaktisk potensial kan det ha?»* Jeg har fått erfaringer med ulike steg av prosessen som omfatter bruk av penselglasur slik som hva er viktig før glasering, under glasering, ved brann, og ikke minst hva en kan oppleve etter glasurbrann. Det er først etter glasurbrann at de glaserte overflatene avslører seg og kan oppleves. Det er i øyeblikket ovnsdøren åpnes at forventningene blir satt på prøve og ulike følelser vil komme til overflaten. Alle stegene som inngår i det å glasere er med på å gi en helhetlig forståelse. Det omfatter også å studere og ta seg tid til å oppleve de glaserte overflatene. Måten glasurer kombineres har vist seg å ha betydning for hvordan en overflate blir. Noen kombinasjoner gir større variasjon og spill i overflaten. Dette er knyttet til fargene i overflaten, illusjon av bevegelse og hvor mye effekter en overflate har. Rike fargenyanser og en illusjon av bevegelse, samt betydelige effekter i overflaten skaper mer spennende overflater, som fascinerer mer. Dette skaper nysgjerrighet og undring fordi overflatene har noe ekstra ved seg, og det gir derfor et større didaktisk potensial. Gjennom den A/R/Tografiske tilnærmingen har jeg hatt fokus på ulike perspektiver der læreridentiteten er en av dem. Gjennom denne tilnærmingen har jeg bemerket meg viktige funn i forhold til hvordan penselglasurer kan anvendes i skolen med barn. Jeg har gjennom mine erfaringer fått en dyp innsikt i en utforskende bruk av penselglasur som gir et stort didaktisk potensial. Sammen belyser de to analysemodellene funn som gir didaktiske muligheter, og dette vil jeg i påfølgende kapittel komme mer inn på.

5 Drøfting

Jeg skal nå drøfte funnene som er gjort i analysekapittelet opp mot problemstillingen. Funnene drøftes også i lys av mitt fenomenologiske perspektiv og teori. I første del av drøftingen legger jeg frem hvilke erfaringer jeg har gjort, og hvordan disse kan ses i lys av resultatet. I andre del av drøftingen ser jeg på det didaktiske potensialet basert på mine erfaringer.

5.1 Erfaringer

Erfaring henger sammen med tanker, og det er derfor ikke et skille mellom de to (Dewey, 2001, s.53-57). Det er ved bruk av sansene at vi tilegner oss kunnskap. Jeg har tilegnet meg kunnskap gjennom å jobbe utforskende på keramikkverkstedet med ulike glasurer. Det er ikke et skille mellom praksis og teori, men de to utvikler seg parallelt i prosessen. Gjennom aksjon på verksted har forskning og læring foregått parallelt (Järefjell, et al. 2017, s.182). Jeg har på bakgrunn av funnene gått frem og tilbake mellom å jobbe på verksted, reflektere, analysere og lage nye planer for hvordan jeg kan glasere. Erfaringene jeg har gjort i arbeid med penselglasurere har ledet meg til nye ideer og justeringer, som igjen har ført til nye erfaringer. Basert på dette henger utforskning og utvikling av ferdigheter tett sammen og erfaring og læring skjer parallelt. Den fenomenologiske tilnærmingen gjør at undersøkelsen er basert på subjektive erfaringer (Brinkkjær og Høyen, 2020, s.101-102). Fenomenet og det som undersøkes er glaserte overflater. Det vil alltid være en avstand mellom glasuren som det ytre og meg som betrakter den. Gjennom prosjektet har jeg fått mange erfaringer som har gjort at avstanden har blitt mindre. På bakgrunn av erfaringene har jeg lært og fått mer kunnskap om bruk av penselglasurer, og skillet mellom meg og glasurere oppleves som mindre. Dess mer en undersøker og erfarer, dess mer kunnskap om fenomenet, og avstanden blir mindre.

Mine erfaringer har vært ledende for prosessen. Underveis har jeg sjonglert mellom de tre ulike rollene utøver, forsker og lærer. Gjennom ulike glasurkombinasjoner har jeg arbeidet utforskende for å skape overflater i hensikt om at de skal legge til rette for undring, nysgjerrighet og fascinasjon. Det å arbeide med to ulike glasurer på en flate er overkommelig for de fleste, i tillegg gir det varierte og rike overflater som fungerer som et dekorelement. Det skjer en form for magi når ulike glasurer legges lagvis og overlapper hverandre. Glasurere smelter sammen og renner utover overflaten på finurlige måter. Dette er med å skape ulike fargekombinasjoner og effekter i overflaten. De fleste glasurkombinasjonene ga rike overflater som skapte nysgjerrighet og interesse, som igjen førte til undring. Et viktig aspekt i det en stopper opp og undrer er det å sette ord på opplevelsen og egne følelser (Østbye, 2007, s.7). I den utforskende prosessen og under analysen fikk jeg utfordret meg selv i å beskrive hva det var jeg opplevde og følte i møte med de ulike overflatene. Det var derimot noen overflater som ikke fascinerte i like stor grad. Med tanke på forventninger, var det ikke alltid disse ble innfridd. Ved noen tilfeller ble forventningene oversteget, mens i andre endte det i skuffelse. Dersom resultat ikke blir slik en hadde tenkt, gjelder det å omstille tankegangen. En liker kanskje ikke det en ser ved første øyekast, men etter litt tid kan en bli mer undrende. I lys av den japanske filosofien wabi sabi som jeg tidligere presenterte, skal en prøve å se det

skjønne i det ufullkomne og verdsette magien med det uperfekte (Suzuki et.al, 2021). Dette er noe jeg prøver å tenke i utøverrollen når jeg jobber på verksted, i tillegg til at det er noe elever bør bli fortrolige med slik at de ikke streber etter det perfekte, men heller lærer seg å verdsette det unike med sitt arbeid.

Gjennom den A/R/Tografiske tilnærmingen har jeg innhentet erfaringer fra et utøver-, forsker- og lærerperspektiv, og sammen har de gitt en dyp innsikt. Gjennom erfaringene har jeg kommet frem til noen funn som er avgjørende for at en overflate skal skape nysgjerrighet og undring. For at en tilnærming skal være utforskende må det være elementer av sansing og opplevelse, i tillegg til at en nysgjerrighet og undring ivaretas (Kunnskapsdepartementet, 2018). Alle overflatene fra undersøkelsen har blitt erfart på bakgrunn av dette. Fra et utøverperspektiv hadde jeg alltid tanker om hva jeg syntes så delikat ut, altså hva jeg fra et kunstnerisk ståsted syntes så «pent» ut. I slike øyeblikk ble forskerrollen rask involvert og sørget for fokus på det undersøkelsen ser etter, nemlig hva som gjør overflatene undrende. Lærerrollen betraktet kontinuerlig hva som er viktig fra et pedagogisk ståsted i de ulike momentene av prosessen.

Gjennom utforskningen og erfaringene mine har jeg funnet ut at farge, bevegelse og effekt har innvirkning på hvordan en overflate oppfattes. På den ene siden kan sterke farger virke mer fascinerende og skape større blikkfang enn svake og duse farger. Likevel er det fargeforskjellen som er det essensielle. Det må være en viss kontrast mellom farger og nyanser for at effekter og mønster i glasuren skal synes. Det samme gjelder illusjon av bevegelse og effekt. Mer bevegelse og effekt vekker en umiddelbar større interesse og undring enn om en overflate har mindre bevegelse og effekter. På den andre siden kan en glasert overflate bli mer interessant om en gir den mer tid. Overflater med dusere farger, mindre bevegelse og svakere effekter kan derfor etter en tid gi mer undring selv om de ikke vekket en umiddelbar nysgjerrighet. Gjennom å kombinere ulike penselglasurer kan en bringe frem overflater i en rekke ulike farger, med ulike illusjoner av bevegelse og effekter. Dette kan gjøres gjennom å kombinere to ulike glasurer, og da vil rekkefølge av påføring også ha betydning for utfallet. En kan imidlertid oppleve at de glaserte overflatene blir rikere og mer variert om en benytter tre eller fire glasurer sammen. Dette kan fint tilpasses ferdigheter og materialene en har tilgjengelig. To ulike glasurer som kombineres vil lett kunne skape fascinerende og undrende overflater, selv om det å kombinere flere glasurer kan skape noe rikere overflater når det kommer til farge, illusjon av bevegelse og effekter. Det vil uansett alltid være noe ukontrollerbart med å kombinere glasurer, så resultatet vil kunne variere.

I lys av disse aspektene vil overflatene oppleves på ulike måter. Ved å betrakte de ulike overflatene får jeg estetiske opplevelser, som krever et påskrudd sanseapparat (Paulsen, 1994, s.33). En må være til stede i øyeblikket for å ta inn inntrykk fra glasuroverflatene. I møte med overflatene blir jeg i ulik grad undrende og fascinert over det jeg opplever. Det er som presentert tidligere viktig å la fenomenet få en sjanse til å si noe (Haabesland & Vavik, 2000, s.239). Jeg som betrakter måtte bruke tid på å la blikket hvile på overflatene. Slik viste det seg at noen overflater som jeg først ikke lot meg fascinere av, likevel interesserte meg mer etter at bevisstheten hadde fått tid til å ta inn alle inntrykk. Likevel lot jeg meg ikke fascinere like mye av alle glasurkombinasjonene, men dette er basert på mine subjektive opplevelser, og andre vil derfor kunne ha en annen opplevelse av fenomenene enn meg. Barn vil på en annen side ha et helt annet erfaringsgrunnlag å basere opplevelsene på. De har derfor en rikere fantasi enn voksne (Fredriksen, 2013, s.58-59). De vil derfor kunne oppdage andre elementer i overflaten som gir en annen opplevelse enn hos voksne. Uansett har jeg erfart at det å være undrende å bruke tid på

opplevelser, stimulerer fantasien og plutselig oppdager en og ser ting i overflaten som en ved første øyekast ikke gjorde. Fantasien er viktig for læring og hjelper med å knytte erfaringer sammen. Det å skape glaserte overflater gjennom å kombinere ulike penselglasurer kan være med å berike den estetiske opplevelsen av det å arbeide med keramikk enten en kombinerer to eller flere glasurer. Å utforske bruken av penselglasurer kan bidra til å berike estetisk læring på en verdifull måte, noe som vil bli drøftet videre i sammenheng med det didaktiske potensialet.

5.2 Didaktisk potensiale

Det å arbeide med glasur er noe mange elever aldri får oppleve. Ofte dekorerer gjenstandene med akrylmaling eller skosverte etter brenning. Dette gir imidlertid et monotont uttrykk og gjør verken gjenstanden vanntett eller funksjonell. Hvis glasur benyttes er det ofte læreren som tar seg av denne delen, og da brukes som regel glasur som gjenstandene dyppes i. Dette gjør at elevene frastjeles et viktig punkt i prosessen, samtidig som mange av gjenstandene vil ende opp med en lik overflate hvis de er dyppet i samme glasur. Ved bruk av penselglasur kan elevene selv få muligheten til å ta del i glasingen. Penselglasur er en glasur som lett kan benyttes av alle elever i alle aldre. Når penselglasur benyttes i ulike kombinasjoner kan elevene ende opp med vidt forskjellige overflater, og på den måten vil hver overflate være helt unik.

5.2.1 Skaperglede, engasjement og utforskertrang

Det er viktig at elever stimuleres til skaperglede, engasjement og utforskertrang, noe som ble vedtatt i overordnet del av den nyeste læreplanen (kunnskapsdepartementet, 2017b). Barn er nysgjerrige av natur og de har en lyst til å skape. Det blir skolens og lærerens oppgave å utsette elevene for undervisning som gjør dem nysgjerrig og engasjerte. Undervisning som stimulerer elevene til å stille spørsmål og utforske er viktig for nettopp dette. Ulike praktiske aktiviteter, sansing og det å uttrykke seg estetisk er måter som kan bygge opp under dette. Dette kan ses sammen med hvordan glaserte overflater i keramikk kan gjøre elever nysgjerrige og engasjerte. Elever kan gjennom utforskende arbeid med penselglasur få en utforskertrang og skaperglede. I en utforskende prosess med glasur, er det ingen fasit. Ingen vet riktig hvordan resultatet blir, men ved å kombinere ulike glasurer kan magi oppstå, og dette kan gjøre elevene undrende. Plutselig står de der med overflater som gjør at de tenker litt ekstra, de kan begynne å stille spørsmål og fantasere om hva de egentlig ser i overflaten. Elevene vil kunne få uforventede resultater som kan gjøre dem engasjerte og oppslukt i det de har lagd. Gjennom mine funn i denne undersøkelsen vet jeg at det uansett ferdigheter, er mulig å skape rike overflater med ulike nyanser, mønster og variasjon. Stort sett alle klarer å påføre penselglasur ved hjelp av en pensel, og ved å kombinere glasurer som overlapper hverandre delvis eller fullstendig, vil det gi overraskende resultater. Dette er igjen et fint utgangspunkt for videre utforskning sammen. Dette kan skje gjennom undring og samtale.

5.2.2 Undring

Ulike glasurkombinasjoner gir ulike resultater, der noen overflater er rikere enn andre når det kommer til farge, mønster og spill. Likevel vil en kunne se et eller annet i de aller fleste overflatene ved en slik tilnærming. Kombinering av glasurer skaper spill i overflaten, og med litt undring og fantasi, vil de aller fleste kunne se bilder og få assosiasjoner ved å betrakte overflatene. Gjennom sansing av overflatene vil det også oppstå ulike følelser, som påvirker hvilken holdning en får til resultatet. Jeg tror at unike

resultater som gir elevene en positiv opplevelse, vil få de til å verdsette arbeidet sitt mer. Å investere tid i arbeidet og være engasjert i prosessen er grunnleggende, men det er også viktig å bruke tid på å studere resultatet i etterkant. Gjennom å bruke elevenes arbeid som utgangspunkt for å samtale om overflaten, vil det gi dem mer tid til å undre, stille spørsmål, og kanskje oppdage nye ting ved arbeidet sitt som en ikke så ved første øyekast. Det å ha en undrende innstilling og samtaler med elever om det de lager dreier seg i stor grad om å koble på sansene og beskrive opplevelsen med begreper (Samuelsen, 2013, s.10). Gjennom en dialogbasert undervisning kan en gi elevene mulighet til å sette ord på hva de opplever i møte med sitt arbeid. Det krever at elevene sanser samtidig som de må reflektere over det de har erfart, før de prøver å sette ord på det de har opplevd. For at undring skal skje må det være et eller annet som gjør at elevene stopper opp og lar seg fascinere over noe de stusser over. Det å arbeide på denne måten vil absolutt være med å utvikle kompetansen hos elevene gjennom at de får sanse, arbeide praktisk, uttrykke seg estetisk, reflektere, stille spørsmål, undre og sette ord på tanker og følelser. Dette er aspekter som er viktige innen alle fag og som kan være identitetsbyggende. Det er noe som kan bidra til skaperglede, engasjement og utforskertrang.

Det å ha undrende samtaler sammen med elever kan være både interessant og lærerikt, men også skummelt. Det vil altså ikke fungere likt med alle elevgrupper, da en er avhengig av å ha et trygt klassemiljø der elevene tørr å ytre sine tanker og følelser. Estetiske læringsprosesser skal være med på å styrke de sosiale, relasjonelle og personlige sidene hos elevene (Johannesen et al. 2023, s.3-4). Det som kan være positivt for denne typen undervisning er at undring ikke er ute etter et entydig svar (Østbye, 2007, s.68-69), så på den måten kan det føles tryggere å skulle ytre sine tanker. Jeg har gjennom denne undersøkelsen sett at en kan se mye forskjellig i en glasert overflate hvis en stopper opp og ser litt mer nøye etter og lar fantasien lede vei. Det å stille elevene spørsmål til hva de ser i overflaten vil tvinge dem til å bruke ekstra tid til å betrakte arbeidet sitt. Som lærer må en i en slik undervisningssammenheng ha en del hjelpespørsmål som kan bidra til å sette i gang noen tankeprosesser hos elevene. I en kollektiv læringsprosess kan elevene få tilgang til hverandres tanker og erfaringer. Elevene vil trolig kunne se ulike ting i de forskjellige overflatene, og det vil være interessant for elevene å høre hverandres synspunkt. Det å lære seg å lytte til andre er en viktig egenskap. Gjennom å bruke elevenes arbeid og glaserte overflater kan elevene få undre, oppleve og samtale i fellesskap om hva de ser, hva de føler og hvilke assosiasjoner de får. Helhetlig gir dette læring i å uttrykke seg muntlig, lytte på andres tanker, reflektere i fellesskap, så vel som det styrker elevenes personlige sider. Fantasien er noe positivt og bør derfor stimuleres i undervisning da den binder sammen det estetiske, til det begrepsmessige. Fantasien er en del av hvert enkelt subjekt og derfor personlig, og gjennom denne form for undervisning blir den anerkjent.

5.2.3 Glasur

I arbeid med keramikk i skolen blir som regel tiden brukt på modellering av leire. Det er form som er det essensielle, men med å dra inn overflatebehandling som glasur kan elevene få en mer helhetlig læringsprosess. Det å glasere produktene er også en viktig del av arbeidet. Hvis læreren glaserer produktene, vil elevene bli frarøvet denne delen av prosessen, noe som resulterer i en redusert forståelse for hvordan produktene blir til.

Glasur kan være med å gjøre produktene mer funksjonelle, i tillegg til at det fungerer som et dekorativt element (Taylor, 2011, s.134-136). Dette underbygger at det er viktig at elevene får kunnskaper om hvordan glaseringsprosessen fungerer, siden det er et viktig steg for at arbeidene deres skal bli vannbestandig. Penselglasurer kan være dyrere enn andre typer glasurer. På den andre siden er disse glasurene pålitelige, lett tilgjengelige og de finnes i en rekke farger. De kommersielle glasurene er beregnet for å påføres med pensel og resultatet blir derfor ikke flekkete. Ved bruk av penselglasur trengs ikke like store mengder glasur som ved dyppglasur (Murfit, 2002, s.21). Mine erfaringer viste at penselglasurene var svært pålitelige, og det i alle de utprøvde kombinasjonene. Penselglasur kan benyttes av flere elever samtidig så lenge de har hver sin pensel. Nærmest alle elever evner å påføre penselglasur. Det som vil være tidkrevende er tørketid mellom strøkene. Det kreves ofte tre strøk av en glasur for at den skal bli dekkende (Zakin & Bartolovic, 2015, s.124). Dette er uansett en del av arbeidet og viktig for at elevene skal få en helhetlig læringsprosess. Det kan også oppleves befriende, da en ikke behøver å være like nøye ved påføring. Ved å kombinere glasurer, så skal de overlappes, og det er ingen linjer en skal holde seg innenfor som det ofte er ved maling og tegning. Gjennom en slik utforskende måte å arbeide med glasurer på, så vil verken lærer eller elevene vite helt hva resultatet blir. Det er kjent at tilfeldighet er et verdsatt aspekt innen glaseringsprosessen, og noen keramikere mener dette er den morsomme delen (Moradi et.al., 2022, s.4-8). Gjennom undersøkelsen og mine erfaringer fant jeg ut at det uvitende og mystiske er gøy. Det skaper engasjement og nysgjerrighet.

Tilfeldighetsaspektet var noe jeg lærte å verdsette under dette prosjektet. Den uforutsigbare delen med glaseringsprosessen gjør at det bygger seg opp en spenning som fortsetter helt til ovnsdøren åpnes etter en glasurbrann. Jeg har stått med ett stort smil om munnen og vært veldig oppstemt hver gang jeg har sett resultatet av en glasurbrann. Skjer det uhell i en brann, og at noe går i stykker, så kan en risikere at denne spenningen bryter ut i skuffelse. For elever kan dette oppleves verre enn for voksne, men ved bruk av stabile penselglasurer er sjansene minimale for at slike uhell skal skje. Det å glasere er en naturlig del av prosessen innen arbeid med keramikk. Glaseringsprosessen kan være gøy for elevene, samtidig som det sparer læreren for jobb. Glasur fungerer som dekor og gjør arbeidet deres mer funksjonelt. Dette fører til at elevene vil kunne lage gjenstander med bruksverdi som de er fornøyde med. Glasurene kan være kostbare, men til gjengjeld er de veldig anvendelige. Derfor vil penselglasurer egne seg i skolen, for elever i alle aldre.

Bærekraft inngår som et tverrfaglig tema i læreplanverket og i dette inngår arbeid som skal gjøre elever kompetente til å ta ansvarlige valg som er etiske og miljøbevisste (Kunnskapsdepartementet, 2017a). Elevene skal lære at valgene og handlingene til hver enkelt er av betydning. Innen kunst og håndverksfaget vil det omhandle å bruke materialer som allerede er tilgjengelige, slik at en unngår svinn og unødige kjøp. Noe materiale må uansett handles inn av skolen, men det er ikke nødvendigvis lite bærekraftig av den grunn. Tar en glaseringsprosessen i betraktning, så må glasurer kjøpes inn, men til gjengjeld bidrar de til å dekorere overflater, så vel som å gjøre de mer holdbare. Dette hever bruksverdien og kvaliteten til gjenstandene. Det er også slik at hvis elevene lager produkter de er fornøyde med, så vil de benytte de. Når en selv har laget en gjenstand, så får en dypere forståelse for alle valgene, tidsinvesteringen og den omfattende prosessen som ligger bak. Det kan gjøre at en får en ekstra kjærlighet for det som lages. I lys av dette er det bærekraftig å lage noe for hånd siden elevene som har investert tid, krefter og kreativitet får en større tilknytning til gjenstanden de lager. Dette fører igjen

til at en kan få større omsorg for gjenstanden som igjen kan føre til gjenbruk og langvarig bruk av gjenstanden, samt reparasjon hvis den går i stykker.

Gjennom utforskende arbeid med penselglasur har jeg lært og tilegnet meg kunnskap og erfaringer, og disse prosessene har skjedd parallelt. Basert på mine erfaringer og funnene fra undersøkelsen har jeg drøftet det didaktiske potensiale til en utforskende prosess med penselglasur. Det å arbeide med penselglasur kan favne mer enn bare det praktiske arbeidet på verksted, det kan også føre til undring og kollektiv læring, samtidig som det er bærekraftig. Slik har kapittelet besvart problemstillingen om hvilke erfaringer jeg har tilegnet meg i en utforskende prosess med penselglasur, og hvordan dette kan legge til rette for et didaktisk potensial.

6 Avslutning

Gjennom en fenomenologisk vitenskapsteoretisk posisjonering har jeg ved hjelp av en A/R/Tografisk tilnærming og en utforskende prosess skapt et forskningsmateriale for å besvare følgende problemstilling: «*Hvilke erfaringer kan en utforskende prosess med penselglasur gi, og hvilket didaktisk potensial kan det ha?*» Problemstillingen er todelt, hvor første del går på mine erfaringer med penselglasur, mens siste del går på det didaktiske potensialet.

Gjennom en utforskende tilnærming til bruk av penselglasur fikk jeg rike erfaringer som ledet meg inn i en undrende og nysgjerrig tilstand. Dette førte til nye justeringer og ideer, som igjen ledet til utprøving av nye glasurkombinasjoner. Gjennom de forskjellige glasurkombinasjonene opplevde jeg et mangfold av overflater, hver med sin unike karakter og dermed forskjellige opplevelser. Det fenomenologiske ståstedet sikret mine subjektive opplevelser av hver overflate. Gjennom A/R/Tografien fikk jeg en dypere forståelse ved at jeg fikk reflektert og tilegnet meg kunnskap gjennom tre ulike identiteter. I undersøkelsen ble det tydelig at det å kombinere ulike penselglasurer kan gi rike overflater som fascinerer. Sammen ga dette en overføringsverdi til skolen. Det å benytte penselglasurer i skolen vil være godt egnet for bruk da det er noe alle elever kan gjøre. Selv om prosessen med å glasere er relativt lett oppnåelig, gir det likevel fascinerende og fantastiske resultater. Ferdigheter spiller en minimal rolle, og det er glasurene sammen med ovnen som gjør jobben. De fleste vil kunne erfare glede gjennom fascinerende overflater ved å kombinere ulike penselglasurer i keramikk. Disse overflatene gir et stort potensial for å undre og sette ord på det en ser og føler. Sammen kan elever dele erfaringer og lære kollektivt gjennom å sette begreper til det de opplever.

Videre skulle jeg ønsket å teste hvordan arbeid med penselglasur hadde fungert sammen med elever i barneskolen. Det er noe jeg ikke har hatt tid eller mulighet til i min masteroppgave, men det ligger et potensial i funnene som hadde vært interessant og testet i praksis. Funnene i denne undersøkelsen er på grunnlag av mine opplevelser, men hvordan elever ville opplevd ulike glaserte overflater er usikkert. Et spørsmål jeg grubler over er om elever vil ha en like undrende innstilling og om de vil kunne bli like fascinert som meg selv. Hadde jeg hatt mulighet ville jeg prøvd hele prosessen sammen med barn, altså det å lage en form i keramikk, påføre penselglasur, involvere de i prosessen med brann, og det å gjennomføre en undrende samtale i elevgruppen. På denne måten kunne jeg involvert barna i en helhetlig læringsprosess der de tar del i alle steg og på den måten kan de få en dypere forståelse. Dette er noe jeg håper jeg får mulighet til i min kommende rolle som kunst og håndverkslærer. De ulike glaserte overflatene jeg har skapt gjennom undersøkelsen har gjort meg både entusiastisk og nysgjerrig. Resultatene har gitt meg tanker og ideer til nye glasurkombinasjoner. Det å utforske ulike glasurkombinasjoner er i realiteten en mulig prosess uten noen ende. Jeg vil fortsette å teste ulike glasurkombinasjoner for å få flere fascinerende overflater. Det gir både glede og motivasjon å drive med dette.

Referanser

- Alvesson, M & Sköldbberg, K. (2017) *Tolkning och refelktion : Vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Studentlitteratur
- Brinkkjær, U., Høyen, M. (2020). *Vetenskapsteori för lärarstudenter*. Studentlitteratur.
- Dewey, J. (2001). Erfaring og tenkning. I *Om utdanning: klassiske tekster* (s. 53–66).
- Einmo, A. P., & Hestad, A. G. (1999). *Harde og plastiske materialer : tre, metall, leire*. Tell forlag.
- Fredriksen, B. C. (2013). *Begripe med kroppen : barns erfaringer som grunnlag for all læring*. Universitetsforlaget.
- Haabesland, A. Å., & Vavik, R. E. (2000). *Kunst og håndverk : hva og hvorfor*. Fagbokforlaget.
- Hiim, H. Likheter og forskjeller mellom tilnærminger til aksjonsforskning. I L. H. Jensen (Red.), *Aksjonsforskning i Norge, Volum 2: grunnlagstenking, forskerroller og bidrag til endring i ulike kontekster* (s.25-54). Cappelen Damm Akademisk.
- Jarefjäll, P., Karlsson, T., Nilsson, N., Renmælmo, R., Westerlund, T. & Sjömar, P. (2017) »Metoder i hantverksunderundersökningar. Rapport från försök med hantverksinriktad forskarutbildning«, i: *Hantverksetenskap*, Almevik (red), Göteborg: Hantverkslaboratoriet, Göteborgs universitet, s. 169-217.
- Johannessen, E. H., Krosshus, T. C., Illeris, H., & Frers, L. (2023). Leder: Estetiske læreprosesser i pedagogisk praksis. *Journal for Research in Arts and Sports Education*, 7(1), 1-9.
- Kjær, A., & Goveia, I. C. (2018). *Barn og estetisk praksis : sanser, væren og læring*. Cappelen Damm akademisk.
- Kunnskapsdepartementet (2017a) Overordnet del – Bærekraftig utvikling. Fastsatt som forskrift ved kongelig resolusjon. Læreplanverket for kunnskapsløftet 2020.
- Kunnskapsdepartementet (2017b). Overordnet del – skaperglede, engasjement og utforskertrang. Fastsatt som forskrift ved kongelig resolusjon. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020.
- Kunnskapsdepartementet (2018). Retningslinjer for utforming av nasjonale og samiske læreplaner for fag i LK20 og LK20S. Læreplanverket for kunnskapsløftet 2020.

- Kunnskapsdepartementet. (2019). Skaperglede, engasjement og utforskertrang: Praktisk og estetisk innhold i barnehage, skole og lærerutdanning.
- Letnes, M.-A. (2017). Visualisering som drivkraft i kunnskapskonstruksjon. *Journal for Research in Arts and Sports Education*, 1. <https://doi.org/10.23865/jased.v1.913>
- Meyer (Red.), *Kvalitativ analyse : syv traditioner*. (s.81-102). Hans Reitzels Forlag.
- Moradi, H., Nguyen, L. N., Nguyen, Q. A. V., & Torres, C. (2022, February). Glaze epochs: Understanding lifelong material relationships within ceramics studios. In *Sixteenth International Conference on Tangible, Embedded, and Embodied Interaction*(s. 1-13). <https://doi.org/10.1145/3490149.3501310>
- Murfitt, S. (2002). *The glaze book*. Thames & Hudson.
- Mørstad, E. (2000). *Visuell analyse : metode og skriveråd*. Abstrakt forlag.
- Paulsen, B. (1994). *Det skjønne : estetisk virksomhet i barnehagen*. Ad notam Gyldendal.
- Samuelsen, A. M. (2013). *Formidling av kunst til barn og unge*. Universitetsforlaget.
- Sjömar, P. (2017) »Hantverksvetenskap. Rapport från försök med hantverks- inriktad forskarutbildning«, i: *Hantverksvetenskap*, Almevik (red), Göteborg: Hantverkslaboratoriet, Göteborgs universitet, s. 83-166
- Suzuki, N., Garcia, H., & Calvert, R. (2021). *Wabi Sabi: The Wisdom in Imperfection*. Tuttle Publishing.
- Tangaard, L. (2017). Fænomenologi som kvalitativ forskningsmetode. I M. Järvinen & N. Mik-
- Taylor, L. (2011) *The ceramics bible : the complete guide to materials and techniques*. Chronicle books.
- Utdanningsdirektoratet (2019) Dybdelæring. Hentet 11. mai 2024: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/dybdelaring/>
- Utdanningsdirektoratet (2020). Fysisk aktivitet og estetiske uttrykksformer i skolen. Hentet 14. mars 2024: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/fysisk-aktivitet-og-estetiske-uttrykksformer/#a157684>
- Waterhouse, A. H. L. (2013). *I materialenes verden : perspektiver og praksiser i barnehagens kunstneriske virksomhet*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Zakin, F., & Bartolovic, F. (2015). *Electric kiln ceramics : A guide to clay, glazes and electric kilns*. The American Ceramic Society. <https://ceramicartsnetwork.org/docs/default-source/uploadedfiles/wp-content/uploads/2015/03/ca144-sample-2-5-applyingglazes.pdf>

Østbye, G. L. (2007). *Barn + kunst = dannning : fabulering og filosofering i kunstmøter* (p. 208). Gurilo forlag.

Østern, T. P., Selander, S. & Østern, A. -L. (2019). *Dybdelæring - en flerfaglig, relasjonell og skapende tilnærming. : Dybde/undervisning – sanselige designteoretiske og dramaturgiske perspektiver*. Universitetsforlaget.

Vedlegg

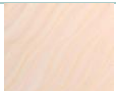

Vedlegg 1: Analyse av glasuroverflatene

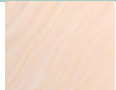

Vedlegg 1: Analyse av glasuroverflatene

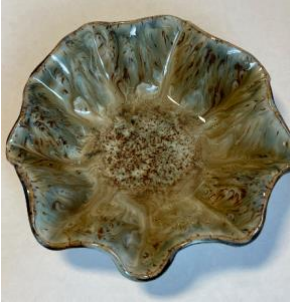

Topp glasur	Bunn glasur	Resultat	Farge	Bevegelse	Effekt	Opplevelse
 PCF-19 Cirrus Flow	 PC-33 Iron Lustre		En varm brun farge som er mer intens og klar i kanten. Fargen blir mer utvasket og går gradvis over i en lysere valør der glasuren har rent mest. I kanten av bunnen har det blitt en ansamling av glasur. Her er fargen mye lysere, nesten hvit med brune undertoner. Store kontraster mellom lyseste og mørkeste farge.	En illusjon av bevegelse ved at jeg får en følelse av at noe renner nedover og ut til sidene. Bevegelsen stopper litt opp i bunn.	Flere ulike effekter på samme overflate. Ulik grad av marmorering. I sidene er det mer linje og bølgeformede partier der glasuren er smeltet sammen, og fargene fra begge glasurene kommer frem. I bunn er det en mer homogen marmorering som skaper en prikkete/kornete flate.	Får en behagelig opplevelse og kjenner på en følelse av ro. Samtidig blir jeg nysgjerrig. Blikket følger strømmingen av glasuren som starter ved kanten og går i bølger ned mot bunn. Strømmingene legger seg slik at de kan minne om pels. Der glasuren har rent mest trekkes blikket nedover før det stopper opp. Dette gir assosiasjoner til fossefall som bruser.
 PC-33 Iron Lustre	 PCF-19 Cirrus Flow		En varm brun/beige med et utvasket preg. En tynn mørk kant. Noen partier med mer oransje-brun. Den beige fargen har også nyanser av grønn i seg. God balanse mellom fargene.	En illusjon av bevegelse ved måten glasuren har rent. Renninger som har skapt linjer og bølger som skaper en bevegelse i overflaten. En bevegelse som går fra skålens kant og nedover mot bunn der bevegelsen brått stopper.	Flere ulike effekter. Marmorering, men ulikt hvilken av glasuren som dominerer på ulike partier. Mer gjennomskinn av brun øverst, mens en lysere beige/grønn/grå dominerer. Midt i bunn av skåla er det mer balanse og en marmorering som er litt prikkete.	Får en behagelig følelse og opplever overflaten som spennende. Gir meg assosiasjoner til fløte, karamell og vanilje. Ser ut som noe flytende og vått, og med de assosiasjonene får jeg egentlig lyst til å smake.
 PC-66 Cosmic Oil Spot	 PCF-19 Cirrus Flow		Mange ulike farger. Brun og en blå/grønn er fargene som dominerer mest. Hele flaten inneholder farger helt fra nesten hvit, grå, blå, grønn og brun. De klareste fargene er den mørkeste brune eller de helt lyse partiene som nesten er hvite.	En illusjon av bevegelse gjennom måten glasuren har rent. De mørkeste partiene forgreiner seg mer og mer og danner «linjer» som øyet gjerne vil følge.	Mer ekstreme effekter ved at det er større fargeforskjeller. Glasurens renninger har skapt linjer i sidene av skåla, mens på bunnen har det nærmest blitt noen små krystaller. Marmoreringen er tydeligst der glasuren har rent mest, og det er i	Wow, her er det mye som skjer. Mange forskjellige elementer i en flate og som oppleves litt spennende. Mønsteret minner om vingene til sommerfugler.

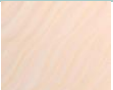

			De fleste partiene er utvasket.		disse partiene glasuren har blandet seg mest.	
 PCF-19 Cirrus Flow	 PC-66 Cosmic Oil Spot		Fra helt mørk brun til en lys grålig grønn. Overflaten er preget av mange ulike nyanser. Overflaten har farger som brun, grå, blå, grønn og lilla. Kontrasten mellom lyseste farge og mørkeste er veldig stor.	En illusjon av bevegelse siden glasuren har rent og skapt bølger og linjer i overflaten. En illusjon av mer bevegelse i kantene enn i bunnen.	Mange forskjellige effekter. I kantene har glasurene smeltet sammen slik at begge glasurene tydelig er synlige, en marmorering av mange ulike farger og valører. I bunn har det oppstått en annen effekt. Der er det blitt mer prikkete i tillegg til glitrende områder.	Virker litt overveldende. Mye som skjer, mange elementer i en og samme flate. Samtidig spennende og blir nysgjerrig på å studere flaten nøye for en kan nærmest se bilder i glasuren. Får assosiasjoner til skog og mose, men noen elementer i bunn minner også om solstorm, og glitteret i bunn minner om universet og stjerner.
 PCF-19 Cirrus Flow	 PC-55 Chun Plum		Fra en helt mørk dyp rosa i skålens ytterkant og en svakere og mer utvasket rosa, til en mer hvit, kremaktig farge i bunnens kant. Den klareste fargen er i ytterkant mens fargene blir mer utvasket lenger ned i sidene.	Det er en liten illusjon av bevegelse, og det skjer i foldene der det blir en renne av glasur. Da ser det ut som noe flyter nedover og derav en illusjon av bevegelse.	Litt milde effekter. En svak marmorering i kantene og en kan tydelig se farger fra begge glasurene. En effekt som kan se ut som toppglasuren har lagt seg som en semitransparent slør over.	Blir glad og rolig av å betrakte. Det er farger som harmoner godt med hverandre. Fargene sammen med formen kan det gi assosiasjoner til en blomst.
 PC-55 Chun Plum	 PCF-19 Cirrus Flow		Flere ulike farger som dyp mørk rosa, til grå, grønn og nærmest litt nyanser av blå. Fargene er preget av utvasking, og er derfor av dus karakter.	En illusjon av bevegelse i kantene der glasuren har rent og skapt litt mindre linjeformede renninger. Illusjonen gir en rolig bevegelse.	Effekter gjennom marmorering. Glasurene flyter inn i hverandre, men det er forskjellig hvilken av fargene som dominerer på ulike parti.	Blir glad av å se på. Fargene glir inn i hverandre noe som skaper behagelige overganger. Kan gi assosiasjoner til sommer, godteri og jordbær.
 PCF-19 Cirrus Flow	 PC-57 Smokey Merlot		En mørk, intens lilla i ytterkant. En mer utvasket og dus lilla i de bølgede kantene av skåla. En lys grå farge med ulike nyanser og hint av hvit i kanten av skålens bunn.	Det er en svak illusjon av bevegelse der glasuren har rent mest i bølgene. Bevegelsen stopper i bunn der glasuren skaper en ring.	Forskjellige effekter med en litt subtil marmorering i de bølgede kantene. Smokey merlot kommer frem, men cirrus flow er dominerende. I bunn av skåla har det blitt en mer prikket effekt.	En flate med store kontraster som. Opplever flaten som litt likegyldig og kjedelig. Gir meg assosiasjoner til skyer og uvær.

 <p>PC-57 Smokey Merlot</p>	 <p>PCF-19 Cirrus Flow</p>		<p>En svak, dus lilla preger nesten hele overflaten. Enkelte parter dominerer en blålig grå mer. To nyanser som ikke harmonerer like godt sammen.</p>	<p>En ganske svak illusjon av bevegelse der glasuren har rent mest. I disse bølgene kan man få følelsen av en rolig bevegelse.</p>	<p>Noe svakere effekter over hele overflaten. I kanten ser man mønster av de ulike glasurene som har smeltet sammen i en marmorrende effekt. I bunn er det blitt en prikket effekt.</p>	<p>Et flatt uttrykk som gir en litt kjedelig opplevelse. Oppleveres litt likegyldig. Flaten har for lite kontraster. Får assosiasjoner til bær som skogsbær og tenker på yoghurt eller smoothie.</p>
 <p>PC-20 Blue Rutile</p>	 <p>PCF-19 Cirrus Flow</p>		<p>Ulike nyanser av blå og grønn. Farger som harmonerer svært godt sammen. Det er en balanse uten for store kontraster.</p>	<p>En illusjon av en rolig bevegelse i flatene som er bølget og en mer rask bevegelse i randen mellom bølgene. Glasuren legger seg på en måte som gjør at bevegelsen stopper opp i bunn.</p>	<p>Effekter som har skapt ulike former for marmorering i glasuren. I de bølgede kantene er det en mer utvasket marmorering med bølgende effekt. I bunn er det en mer mønstre og prikkete effekt.</p>	<p>Blikket fester seg veldig til skålen. Behagelig, spennende og blir fylt med en indre ro. Gir assosiasjoner til vann, elv og bekkedar. Fargene og effekten skaper en god harmoni som gjør at jeg betrakter den lenge. Nærmest slik at jeg hører lyden av rennende vann i hodet.</p>
 <p>PCF-19 Cirrus Flow</p>	 <p>PC-20 Blue Rutile</p>		<p>En mørk brun farge i ytterkant av skålen. Det meste av overflaten er ellers preget av nyanser i blå, grønn og grå. Overflaten preges mest av en utvasket gråblå farge. Fargene harmonerer godt og eneste kvasse kontrast er kanten mot resten.</p>	<p>En illusjon av en rolig bevegelse som skapes av glasurens renninger. Bevegelsen stopper opp i bunnens ytterkant.</p>	<p>Effekter gjennom tydelig renning av glasur i foldene, og bølgende mønster som har skapt en marmorrende effekt på de bølgende flatene. I bunn har vi en mer prikket effekt.</p>	<p>Får en behagelig følelse av å betrakte. Jeg opplever overflaten som interessant. Litt dramatisk med den mørke kanten, litt assosiasjoner til dystert grått vær med store tunge skyer. En skål som passer en regnværsdag.</p>
 <p>PCF-19 Cirrus Flow</p>	 <p>PC-25 Textured Turquoise</p>		<p>En lys, varm grønn dominerer over hele flaten, men stedvis skimter det igjennom en mer brunlig farge. Lite kontraster, men en fin harmoni. I bunn er det små rosa prikker.</p>	<p>En meget svak illusjon av bevegelse. Jeg kan skimte hvordan glasuren har rent litt bølgende helt i øvre kant av skålen, men det er veldig svakt pga. lite fargeforskjell</p>	<p>Rolige effekter har oppstått. En svak marmorrende effekt i ytterkant der det har blitt et rolig bølgende mønster med en vag marmorering. I bunn har det blitt en effekt i form av en tydelig ring i bunnens ytterkant med en prikket effekt.</p>	<p>Får en behagelig opplevelse og sitter inne med en følelse av ro. Blir litt overrasket over de rosa prikkene i bunn. Får assosiasjoner til manet, og hav.</p>

 <p>PC-25 Textured Turquoise</p>	 <p>PCF-19 Cirrus Flow</p>		<p>En varm, lys grønn farge dominerer hele flaten. Det skimter igjennom noen svake spill av en mørkere grønn tone. Nyansene harmonerer, men det er lite kontrast.</p>	<p>Nærmest ingen illusjon av bevegelse. Kan skimte en svak bevegelse i foldene der det renner mest glasur, hvis jeg legger godviljen til.</p>	<p>Meget rolige effekter som også skyldes lite kontraster. En vag marmorering i form av et svakt bølgende mønster i skålens ytterkant. I bunnen har det oppstått en forsiktig prikket effekt.</p>	<p>Får en tam og likegyldig opplevelse, men samtidig kjenner jeg på en ro. Kan gi assosiasjoner til tannkrem.</p>
 <p>PC-57 Smokey Merlot</p>	 <p>PCF-54 Flux Blossom</p>		<p>En mørk dus lilla og en lys grålig farge preger overflaten. God balanse der ingen av fargene dominerer. Preg av en utvasket farge over hele flaten. I bunnen er det spor av en klar rød farge.</p>	<p>En illusjon av en svak bevegelse. Måten glasuren har rent har skapt en overflate der det ser ut som noe som siger utover og lyter sakte i strømninger.</p>	<p>Glasurene har skapt en marmorende effekt der lilla dominerer litt mer i de bølgende flatene, mens grå dominerer litt mer i bunn. Noen røde streker og prikker langs bunnen er en effekt som stikker seg litt ut.</p>	<p>Får en ro av å se på, men samtidig litt pirret av effektene i bunnen. Detaljene i bunnen minner om blod, og gjør at jeg blir litt undrende. Kan gi assosiasjoner til skogsbær.</p>
 <p>PCF-54 Flux Blossom</p>	 <p>PC-57 Smokey Merlot</p>		<p>En dyp, mørk lilla med et brunlig skjær preger ytterkanten av skålen, mens en mer utvasket lilla farge sammen med en grå farge preger resten av overflaten. Her er det store kontraster mellom mørkt og lyst. I bunnen dominerer den lyse gra fargen, mens i sidene dominerer lilla.</p>	<p>Overflaten preges av en illusjon av bevegelse pga. måten glasuren har rent. På de bølgende flatene har glasuren flytt utover på en måte som har skapt et bilde av noe som svever utover. I bunnen stilner bevegelsen i en ring av den lyseste fargen som legger seg rundt bunnen av skålen.</p>	<p>Overflaten preges av en marmorende effekt. På de bølgende flatene ser vi antydning til et marmorende organisk mønster. Der glasuren har rent mest bunner det ut i ringvirkninger som kommer til syne gjennom fargeforskjellene. I bunnen har vi en mer prikkete marmorering.</p>	<p>Et fremtredende blikkfang. Spennende og blir nysgjerrig på å studere detaljer mer nøye. Samtidig er fargene tamme og kalde. Fargene gjør at jeg får assosiasjoner til blåbær og bjørnebær.</p>
 <p>PCF-54 Flux Blossom</p>	 <p>PC-20 Blue Rutile</p>		<p>En mørk brun i ytterkant av skålen. Overflaten er preget av fargene grå, blå og grønn. Alle disse i nyanser fra mørk til lys. Den dominerende fargen blir av grålig skjær, mens de andre fargene stedvis skimter til. En fin balanse mellom fargene. Stor</p>	<p>Det er en svak illusjon av en myk bevegelse. Måten glasurene har rent utover ved smelting har gitt et bilde av noe som flyter rundt på overflaten.</p>	<p>Forskjellige effekter i overflaten. I kanten får vi møter av farger som har smeltet inn i hverandre og skapt et slags bånd rundt hele skålen. Det er en svakere marmorende effekt på de bølgede flatene. I ring rundt bunnen er det ringvirkninger med tydelige</p>	<p>Fanger blikket og gjør meg oppstemt. Farger som harmonerer godt sammen. En følelse an noe som flyter over hele flaten og gir en slags undrende ro. Gir assosiasjoner til slake fossefall som møtes i et vann. Bunnen gir assosiasjoner til skyer og himmelen.</p>

			kontrast mellom mørkeste og lyseste farge.		fargeskiller. I midten av bunn er det en prikkete marmorert effekt.	
 PC-20 Blue Rutile	 PCF-54 Flux Blossom		Overflaten består av farger i blå og grønne nyanser. På de bølgede flatene er fargene mer klare i en tydelig grønn og blå. I renningene og i bunn er fargene mer utvasket og litt mer dus.	Overflaten har en illusjon av bevegelse der glasuren har rent i litt forskjellige retninger. På de bølgede flatene kan de se ut som fargene flyter utover. Bevegelsen i foldene der det renner mest glasur fremstår større. I bunnen fremstår overflaten mer stille.	Overflaten bærer preg av ulike effekter. På de bølgede flatene er det marmorering i form av bølger og linjer. Glasuren har skapt ringvirkninger der veggene og bunnen av skålen møtes. Dette har skapt en effekt der man ser skiller mellom farger som skifter vekselvis.	Litt flatere uttrykk, men effektene i glasuren får meg til å føle en ro. En harmonisk overflate som kan minne om noe som har med vann å gjøre. Det blå/grønne kan gi assosiasjoner til syden og de blå/grønne vannet de har det. Bevegelsene i flaten minner om bevegelser som kan være i vannet.
 PCF-54 Flux Blossom	 PC-33 Iron Lustre		En mørk og intens brun i ytterkant. Overflaten har ulike nyanser av brun i tillegg til beige/grå og hint av grønn. Stor kontrast mellom lyseste og mørkeste parti.	En illusjon av bevegelse i der glasuren har rent og skapt et bilde av noe som flyter utover flaten. Det er bølgede renninger som går nedover i skålen og slik indikeres også en retning av bevegelsen. Bunnen har ikke samme illusjon av bevegelse, og virker stille.	Forskjellige effekter i overflaten. Det er blitt en tynn stripe langs hele kanten som er helt mørk. På de bølgede flatene har glasurene lagt seg i bølger og formet en form for marmorering. I bunnen er det en prikket effekt. I møte mellom bunn og vegg av skålene er glasuren veldig lys i forhold til resten og renningene har skapt ringvirkninger som er markert tydelig mellom fargeforskjellene.	Det skjer mye på denne overflaten som skaper en dypere interesse. Jeg blir behaget av å se på den. Mønsteret fra glasuren gir assosiasjoner til myk pels eller gyllent hår.
 PC-33 Iron Lustre	 PCF-54 Flux Blossom		En lys brun farge i ytterkant. Resten av overflaten består av fargene beige, grå, hvit og varme bruntoner. Fargene dukker opp i forskjellige nyanser over hele flaten, og alle harmonerer godt sammen.	Det er en illusjon av ganske mye bevegelse i overflaten. Glasuren har smeltet på en måte som gjør at det ser ut som den strømmer nedover veggene i skålen. Dette er pga. de lange linje- og	Forskjellige effekter på overflaten. I ytterkant av skålen er det blitt en svak bord som stikker ut fra resten med egen farge. På de bølgede flatene er det en form for marmorering gjennom	Blir veldig nysgjerrig. Opplever overflaten som pirrende. Assosiasjoner til skogen. Mønsteret som glasuren har skapt minner om granskjegg (skjegglav) som henger ned fra

			Det er en god balanse mellom de ulike fargene, og det er ingen som dominerer.	bølgeformene som har blitt dannet. Bunnen av skålen føles stillestående.	bølgende linjer med ulike farger. I kanten av bunnen har vi fått en ansamling, som en dam av glasur med tydelige skiller mellom ulike farger. I midten av bunnen er det en prikket effekt.	kvistene til grana. Nede i bunnen har det dannet seg noe som ligner potet. Kobler fort denne overflaten til naturen.
 <p>PC-66 Cosmic Oil Spot</p>	 <p>PCF-54 Flux Blossom</p>		<p>Finner fargene brun, grønn, blå og disse opptrer i ulike intensiteter og valører. På de bølgede flatene ligger det nå minst glasur, og her er bla. Fargene mørkest. Her finner vi den mest intense brun, grønn og blå fargen, mens i foldene der det ligger mest glasur pga. renninger, er fargene lysere. Her finner vi en lys varm brun, på grensa mot oransje. Det er store kontraster mellom den lyseste og mørkeste fargen.</p>	<p>Det er en stor illusjon av bevegelse i flaten. De mange fargene i glasurene har dannet renninger som har lagt seg i et slags bølgende mønster. Dette mønsteret renner nedover mot skålas bunn der bevegelsen ser ut til å sive sakte ut, og i midten er det mer stille.</p>	<p>Disse glasurene har sammen skapt tydelige og definerte effekter. På de bølgende flatene er det en marmorereffekt av mange ulike nyanser og farger som har skapt et rikt mønster. I bunnen av skåla er det en marmorereffekt som gjør seg synlig gjennom et prikkete mønster</p>	<p>Et spennende uttrykk som gir en oppkvikket følelse. Samtidig er den litt kaotisk og forvirrende. Det kan på noen måter virke som at det er litt for mye som skjer. Gir meg litt assosiasjoner til fjæra og tang. De brune bølgende linjene i overflaten minner meg om tang og tare. Jeg får også assosiasjoner til fugleegg.</p>
 <p>PCF-54 Flux Blossom</p>	 <p>PC-66 Cosmic Oil Spot</p>		<p>Store kontraster når det kommer til farger, fra en helt mørk, dyp brun som er veldig intens, til lysere brun, blå, grønn og beige. De partiene som er preget av grønn og blå er duse og litt utvasket. Bunnen er det lyseste partiet som er preget mest av en lys, varm beige, med hint av brune nyanser. Det er store kontraster mellom den lyseste og mørkeste fargen.</p>	<p>Det er en stor illusjon av bevegelse i overflaten. Glasurene har smeltet på en måte som har skapt et rikt mønster av ulike farger som renner nedover sidene i skåla. Disse gir en illusjon av at noe beveger seg nedover. I bunnen av skåla er den en roligere bevegelse, og en følelse av at noe svever.</p>	<p>Disse glasurene har sammen skapt rike effekter. Det har kommet frem mange ulike farger og nyanser og et rikt mønster. På de bølgende flatene har det oppstått en form for marmorering gjennom et rikt bølgende mønster. I bunnen av skåla er det også en form for marmorering som kommer frem gjennom et prikket mønster.</p>	<p>Et litt dramatisk uttrykk som gjør meg nysgjerrig og fascinert, men overflaten gjør meg også litt forvirret. Det er mange detaljer i overflaten. Fargene kan knyttes til naturen. Jeg får assosiasjoner til fjærdrakten hos ugler.</p>

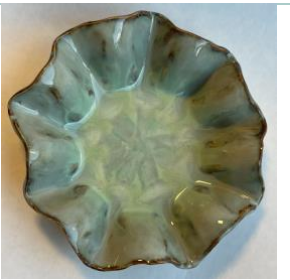
 <p>PC-55 Chun Plum</p>	 <p>PCF-54 Flux Blossom</p>		<p>Duse farger over hele flaten. Her er en utvasket mørk rosa dominerende, men det er innslag av å gå toner og i bunnen er det en ganske lys grå farge. Det grå kan noen partier ha nyanser av blå og grønn i seg. Noen steder er det smale og små antydninger til en mørk rød farge. Flaten har ikke særlig store kontraster.</p>	<p>En svak illusjon av bevegelse. Måten glasuren har rent har skapt en overflate der det ser ut som fargene svermer forsiktig ut over flaten. Bunnen av skålen oppleves mer stillestående. Glasurens tette mønster her gjør at alt virker fast og stutt.</p>	<p>Glasurene har sammen skapt effekter som er litt på den subtile og milde siden. Det er som at det ligger en lys tåke eller et slags slør over hele flaten. Dette gir en svak marmorierende effekt på de bølgede flatene. I bunnen er det en prikket effekt. Fargene gjør at effektene blir mindre synlige.</p>	<p>Opplevs litt flat, men får en gøyal følelse og får en varm følelse av å betrakte overflaten. Gir meg litt assosiasjoner til godteri, samtidig får jeg assosiasjoner til sukkerspinn.</p>
 <p>PCF-54 Flux Blossom</p>	 <p>PC-55 Chun Plum</p>		<p>Langs kanten av skålen er det en dyp og mørk rosa farge. De bølgede flatene består av en mørk rosa, litt utvasket og lysere rosa og en lys farge som nesten ser hvit ut. I bunnen dominerer en lys beige som har små innslag av rosa i ulike nyanser. Det er store kontraster mellom de lyseste og mørkeste partiene, men det er en god harmoni mellom fargene.</p>	<p>Overflaten gir en illusjon av bevegelse gjennom måten glasurene har rent på. Måten fargene legger seg i et mønster skaper større renner med mørke parter som gir en følelse av en større bevegelse. Bunnen er nærmest stille, kanskje man kan føle en svak bevegelse av at noe som oser utover, som en sky.</p>	<p>Glasurene har sammen skapt flere ulike effekter. Langs ytterkanten er det en tynn linje av mørk rosa. I de bølgede flatene er det en marmorering som består av bølgende mønster. I bunnen er det en marmorering der den lyse fargen dominerer, men med mange bittesmå prikker av rosa. Dette gir en rik og variert overflate.</p>	<p>Dette er en overflate som uttrykker noe som gjør meg nysgjerrig. Jeg blir lykkelig og oppstemt av og se den. Fargene og den rike overflaten gjør at jeg kjenner på et behag. Får assosiasjoner til sommer og blomster.</p>
 <p>PC-25 Textured Turquoise</p>	 <p>PCF-54 Flux Blossom</p>		<p>En varm, lys grønn tone dominerer overflaten, men det er en blålig grønn tone stedvis på overflaten.</p>	<p>Det er en illusjon av en meget rolig bevegelse det glasuren har rent og skapt et bølgende mønster. Det gir en illusjon av at noe siver sakte utover.</p>	<p>Glasurene har skapt noen mindre markante effekter i overflaten. En svak marmorierende effekt på de bølgede flatene gjennom et svakt bølgende mønster. I bunn har det dannet seg en ring med ulike effekter som bølger og prikker.</p>	<p>Opplevs behagelig og fylles med en ro. Samtidig oppfattes den som noe kjedelig pga. svake effekter. Effekten i bunn gir assosiasjoner til reinlav og kvitkrull.</p>

 <p>PCF-54 Flux Blossom</p>	 <p>PC-25 Textured Turquoise</p>		<p>Overflaten har et fargespill av en varm, lys grønn tone i tillegg til en beige. Overflaten er også i en brun tone stedvis, men dette skyldes at fargen på godset skimter gjennom. Dette skaper en overflate med kontraster.</p>	<p>Her er det lite illusjon av bevegelse, men med en god vilje kan en finne det i de bølgede flatene etter glasurens renninger. Det er lite tydelig og da blir det også ingen tydelig illusjon av bevegelse.</p>	<p>Glasurene har sammen skapt en svak marmorierende effekt som gjør seg synlig gjennom et mønster på de bølgede partiene av skålen. I bunn har det dannet seg en ytre sirkel som består av forskjellige effekter med et utydelig mønster og prikker av rød karakter.</p>	<p>Av å betrakte overflaten blir jeg nysgjerrig og glad, samtidig som jeg opplever en følelse av ro. Fargene og effektene gjør at jeg for en fornemmelse av syden. Jeg får assosiasjoner til turkist hav der man kan skimte sanden i bunnen av det klare vannet.. Bunnen av skålen minner om sandkorn og noen steiner av andre farger.</p>
 <p>PC-57 Smokey Merlot</p>	 <p>PCF-18 Honeydew</p>		<p>Det er ikke like rike farger i denne flaten, men det er farger som en dyp lilla som nesten er brun og en grå nyanset preget av grønn. Fargene fremstår som utvasket. Ingen av fargene dominerer over andre.</p>	<p>Flaten gir en illusjon av en liten bevegelse. Glasuren har smeltet sammen på en måte slik at det ser ut som den renner sakte nedover skålens vegger, og derav en illusjon av bevegelse. Måten glasuren ligger i bunnen av gjør at det ser ut som noe svermer (beveger seg veldig sakte).</p>	<p>Glasurene har sammen skapt noen effekter. På de bølgede flatene er det en marmorierende effekt i form av et svakt mønster der den grå nyansen ligger som er slør over det lilla som glimter igjennom. I bunnen har det dannet seg en tydelig prikket effekt.</p>	<p>Gir et litt flatt og kjedelig uttrykk. Får en tom følelse og at det oppleves litt likegyldig og utilpass. Ser jeg nøye etter, så er det jo flere effekter. Men fargene gjør overflaten veldig tam. Får assosiasjoner til noe skittent eller grumsete. Minner litt om en sølepytt.</p>
 <p>PCF-18 Honeydew</p>	 <p>PC-57 Smokey Merlot</p>		<p>I kanten er det en mørk, dus lilla farge, som er på grensen til brun. Overflaten har farger som grå og grønn (mintgrønn). I bunnen dominerer den mintgrønne fargen. Det er relativt stor kontrast mellom den mørkeste og lyseste fargen. Alle fargen på overflaten bærer preg av at de er utvasket.</p>	<p>Det er en liten illusjon av bevegelse. Måten glasurene har rent, har gjort at det ser ut som de flyter slakt nedover veggene i skålen. I bunnen har det blitt ringvirkninger fra glasuren som har rent i foldene. Her er det mest antydning til bevegelse.</p>	<p>Glasurene har smeltet sammen og laget ulike effekter. Helt i ytterkant av skålen har det dannet seg en rand som er mye mørkere enn resten av skåla. Den får en poppende effekt. På de bølgede flatene er det en marmorierende effekt gjennom et svakt mønster som har dannet seg. I kanten av bunnen har det oppstått en effekt der det har dannet seg hvite prikker.</p>	<p>Store kontraster er med på å skape et dramatisk uttrykk og blir derfor undrende. Samtidig er den litt dyster. Effektene er ikke like sterke på denne overflaten, og det samme gjelder fargene. Det fører til at man føler seg litt slapp.</p>

 <p>PCF-18 Honeydew</p>	 <p>PC-55 Chun Plum</p>		<p>En dyp rosa i skålens ytterkant. Det skjer en gradvis overgang mellom de ulike fargene. Fra rosa går det over i lilla, blå, grønn og en kremfarge. Fargene opptrer i ulike nyanser og skaper en rik flate når det kommer til farger. Det er stor kontrast mellom den lyseste grønne fargen og den relativt mørke rosa. Det er en slags mintgrønn som dominerer store deler av flaten, likevel er det en harmoni som fungerer.</p>	<p>Det er en mindre illusjon av bevegelse i denne flaten. På de bølgede flatene har glasuren rent på en måte slik at det ser ut som den osrer rolig utover flaten. Det er en illusjon av en veldig svak bevegelse. Bunnen fremstår som stille.</p>	<p>Det er ulike effekter som har oppstått i overflaten når glasurere har smeltet sammen. Den mest øyenfallende effekten er graderingen av farger som har blitt skapt. I en ring rundt bunnen har det dannet seg en prikkete eller kornete effekt. Det minner veldig om krystallisering, selv om det ikke er det.</p>	<p>Denne har et ganske annerledes uttrykk enn resten av skålene. Det gjør meg i grunn mer interessert og nysgjerrig. Jeg blir oppstemt og glad av å betrakte denne. Kornene i bunnen minner meg litt om sand og gir assosiasjoner til sandstrender og koraller. Overflaten kan også minne om maneter.</p>
 <p>PC-55 Chun Plum</p>	 <p>PCF-18 Honeydew</p>		<p>En svak, mørk og utvasket lilla kant. Ellers er overflaten dominert av en lys, varm grønn (mintgrønn). Stedvis skinner det gjennom en mørk lilla farge. På denne overflaten er det lite balanse.</p>	<p>Det er en illusjon av en svak bevegelse i overflaten. Glasurere har rent på en måte slik at det ser ut som den flyter og siger sakte utover flaten. Bunnen har ingen illusjon av bevegelse og oppfattes som stille.</p>	<p>Glasurere har skapt noen vage effekter. Det er marmorering på de bølgede flatene gjennom et mønster som vekselvis består av lilla og grønne nyanser. I bunnen er det noen svake tynne bølger av en lilla nyanse samt litt prikket mønster i bunnen. Den grønne fargen overdøver dessverre mye av effektene.</p>	<p>Oppfattes som litt flat og kjedelig. En farge dominerer og overdøver. Dette gjør at jeg ikke blir like interessert og fanget i overflaten. Opplevs tam. Skålen fremstår litt skitten og derfor får jeg litt avsmak. Får ingen særlige assosiasjoner.</p>
 <p>PCF-18 Honeydew</p>	 <p>PC-66 Cosmic Oil Spot</p>		<p>Fargene i denne overflaten er alt fra dyp, mørk brun og lys brun, blå, grønn, grå og beige. Alle disse fargene opptrer i ulike nyanser. Det er en god balanse mellom de ulike fargene selv om det er en relativt stor kontrast mellom mørkeste og lyseste farge.</p>	<p>Det er en illusjon av bevegelse på denne overflaten. Måten glasurere har smeltet og lagt seg i et rikt mønster får det til å se ut som strømninger som beveger seg over flaten. Bunnen fremstår mer stille.</p>	<p>Disse glasurere har sammen skapt rike effekter på overflaten. På de bølgede flatene er det et rikt mønster som består av elementer i ulik størrelse og av ulike farger og nyanser.</p>	<p>Uttrykker en spennende og rik overflate, med variert mønster og farger. Gjør meg nysgjerrig og undrende, men samtidig forvirret. Bunnen har en marmorering og farger som gir assosiasjoner til rikuler. Mønsteret på overflaten kan på mange måter minne om bark også.</p>

 <p>PC-66 Cosmic Oil Spot</p>	 <p>PCF-18 Honeydew</p>		<p>Overflaten har farger som harmonerer godt sammen. Det er både mørk brun, grønn, blå, grå og beige i ulike nyanser på overflaten. Det er en god balanse mellom fargene og ingen som overdøver noen andre.</p>	<p>Det er en illusjon av bevegelse i overflate. Måten glasuren har rent på har skapt et mønster som gir en illusjon av at det flyter noe i bølger nedover skåleens vegger. Bunnen gir en mer stillestående følelse.</p>	<p>Overflaten har rike effekter. Glasuren har skapt et variert mønster på de bølgede flatene. Det har oppstått en marmorering av bølgende karakter der ulike farger kommer til syne. I bunnen av skåla har vi fått en prikket marmorering, i tillegg til noen glitrende prikker.</p>	<p>Overflaten har et spennende uttrykk sammensatt av ulike elementer. Det utfoldende mønsteret pirrer meg og gjør meg nysgjerrig. På en måte får jeg en følelse av kaos av å betrakte flaten. Mønsteret i skåleens vegger minner meg om mønsteret til zebraen. I bunnens kant får jeg assosiasjoner til tykk tåke.</p>
 <p>PC-20 Blue Rutile</p>	 <p>PCF-18 Honeydew</p>		<p>Overflaten består av duse farger i blå og grønne nyanser. Det er svært lite kontraster, men likevel en god harmoni mellom nyansene. Fargene flyter fint inn i hverandre uten brå overganger.</p>	<p>Det er en illusjon av en rolig bevegelse i overflaten. Måten glasuren har lagt seg på får det til å se ut som en svak og rolig bevegelse på de bølgede flatene, mens i folden mellom har det rent mye glasur som skaper en illusjon av en større bevegelse. Selve bunnen fremstår som stille.</p>	<p>Glasuren har sammen skapt noen diskrete effekter. Det er en form for svak marmorering på de bølgede flatene som gjør seg gjeldende ved bølgende mønster. I bunnen har det oppstått ringvirkninger som tydelig viser skille mellom ulike farger. Midten av bunnen har en prikket effekt.</p>	<p>Uttrykker en stor ro og behag. Den har svake effekter, men samtidig synes jeg den er attraktiv. Den gjør meg avslappet. Fargene sammen med mønster minner meg om vann og fossefall.</p>
 <p>PCF-18 Honeydew</p>	 <p>PC-20 Blue Rutile</p>		<p>Denne overflaten har mørk brun helt i kanten. Overflaten er i tillegg preget av fargene blå, grå, hvit og grønn. Fargene er stort sett like i nyansene Det er stor kontrast mellom mørkeste og lyseste farge. Opplever likevel en harmoni på overflaten. Balanseres gjennom den mørke kanten ytterst og den lyse ringen i bunnen.</p>	<p>Det er en svak illusjon av bevegelse i flaten. Glasuren har formet noe som ligner svake strømninger på de bølgede flatene og det er disse som gir en veldig rolig og slak bevegelse. Bunnen fremstår stille.</p>	<p>Glasuren har sammen skapt noen rolige, men delikate effekter i overflaten. Helt i toppen mot ytterkanten er det en svak marmorering og et mønster som har dannet seg. I bunnen har det skjedd noe som ligner en krystallisering. Dette har gitt en spennende effekt.</p>	<p>En overflate som uttrykker stor ro. Jeg føler et velbehag og blir fornøyd av å betrakte den. Det er som om at jeg puster roligere bare ved å betrakte den. Gir meg assosiasjoner til slake vassdrag og brusende små fossefall. Prikkene/krystallene gir meg den brusende følelsen av vann som slår mot berg/stein. Prikkene kan også minne om snøkrystaller/is.</p>

 <p>PCF-18 Honeydew</p>	 <p>PC-33 Iron Lustre</p>		<p>Overflaten har fargene brun, oransje, grønn, grå og beige. Fargene kommer frem i ulike nyanser på overflaten. Kontrasten mellom fargene er moderat. Det er en balanse i fargenes plass.</p>	<p>Det er illusjon av bevegelse i overflaten. Måten glasurere har rent, har skapt et rikt mønster på de bølgede flatene som gir en illusjon av at glasuren flyter nedover i store renner. Mot bunnen av skåla stilner bevegelsen.</p>	<p>Overflaten har fått rike effekter. I ytterkant av skålen har det lagt seg en kant som er mørkere enn resten. På de bølgede flatene har det oppstått et detaljert og rikt mønster med bølger og mange ulike nyanser. I kanten av bunnen har det skjedd noe som ligner en krystallisering og det har blitt mange hvite korn</p>	<p>Overflaten uttrykker noe variert. Jeg blir litt oppkvikket og spent av å betrakte den. Fargene og mønsteret uttrykker en varme. Minner meg om pels. Gir meg assosiasjoner til rev.</p>
 <p>PC-33 Iron Lustre</p>	 <p>PCF-18 Honeydew</p>		<p>Overflaten består av fargene brun, oransje, grønn og beige. Det er svake kontraster mellom fargene. Flaten oppleves som harmonisk da det er en balanse mellom plassen de ulike fargene tar på flaten. Fargene er duse og litt utvasket.</p>	<p>Det er illusjon av bevegelse i flaten. Glasurere har rent på en måte som har skapt bølgende renninger som preger veggene i skålen. Bevegelsen oppfattes som stor på veggene, men når vi kommer til bunnen, så roer bevegelsen seg. Da er det en illusjon av at glasuren siver forsiktig utover, altså en forsiktig bevegelse.</p>	<p>Glasurere har sammen skapt effekter som pryder overflaten. På de bølgede flatene er det en marmorering som gjør seg synlig gjennom et bølgende mønster der vi vekselvis ser ulike farger. I bunnen har det blitt noe som ligner et utvasket eller uklart mønster.</p>	<p>Denne uttrykker en ro og gir en behagelig følelse. Opplever overflaten som spennende og fascinerende. Gir assosiasjoner til noe flytende, og mest til kaffe latte.</p>
 <p>PC-25 Textured Turquoise</p>	 <p>PCF-18 Honeydew</p>		<p>Overflaten er dominert av en grønn farge i ulike nyanser. Noen partier er det en kald tone, mens i bunnen er preget av en varmere tone. Det er liten kontrast i overflaten.</p>	<p>Jeg får ingen spesiell fornemmelse av bevegelse i på denne overflaten, men det kan være en illusjon av en svak bevegelse i foldene der det har rent mest glasur. Dette er dog en sakte, svak bevegelse</p>	<p>Glasurere har skapt noen milde effekter på de bølgede flatene gjennom noen svake fargeforskjeller. I bunnen er det dannet en mer markant effekt i form av rosa prikker.</p>	<p>Får en tom følelse. Opplever noe kjedelig. Får likevel en ro av å betrakte overflaten. Lite effekter, skaper mindre assosiasjoner, men minner litt om turkist vann.</p>

 <p>PCF-18 Honeydew</p>	 <p>PC-25 Textured Turquoise</p>		<p>Overflaten domineres av en varm, klar, grønn farge. Jeg kan skimte noe blått og stedvis har glasuren blitt transparent slik at man ser godsets farge igjennom. I bunn er det noen prikker og disse har en rød/brun farge.</p>	<p>Det er en svak illusjon av bevegelse på helt ved ytterkanten av skålen. Men i sin helhet virker gir ikke overflaten noen særlig illusjon av bevegelse</p>	<p>Den mest synlige effekten glasurere har skapt er den prikkete effekten i bunnen av skålen. Det har nærmest blitt en krystallisert effekt. Helt i ytterkant av skålen har det dannet seg en litt utydelig marmorering gjennom et svakt bølget mønster.</p>	<p>Får en god følelse av å betrakte overflaten. Blir ekstra nysgjerrig på prikkene i bunn. Får assosiasjoner til krystallklart turkist vann, og varmere strøk. Det gjør at jeg</p>
 <p>PCF-54 Flux Blossom</p>	 <p>PC-55 Chun Plum</p> <p>PC-57 Smokey Merlot</p>		<p>Overflaten domineres av en mørk lilla med sjatteringer i lysere og mørkere nyanser. I bunnen dominerer en lys sirkulær kant. Støre kontraster mellom lyseste og mørkeste farge.</p>	<p>Det er en illusjon av bevegelse i sidene langs foldene, men også i der glasuren har rent mest mellom foldene. Bevegelsen i kanten av bunn virker større enn i sidene av skålen.</p>	<p>Varierte effekter. I sidene har det oppstått et marmorierende mønster som veksler mellom lilla og rosa toner, samt en blåaktig grå nyanse. I bunnen er det ørsmå detaljer av knallrøde elementer. I midten av bunn har det oppstått en prikket effekt i en lilla og grålig farge.</p>	<p>Blir fascinert av å se på overflaten. Blir undrende til alle detaljene og begynner å tenke på koraller og skjell. Bunnen gir meg assosiasjoner til kråkebolle. Samtidig kan hele formen i sin helhet med sin overflate minne om en manet.</p>
 <p>PCF-54 Flux Blossom</p>	 <p>PC-55 Chun Plum</p> <p>PC-57 Smokey Merlot</p> <p>PC-20 Blue Rutile</p>		<p>Fra en dyp rosa i skålens ytterkant til en mørk, dyp lilla. Bunnen er preget av en kjølig grå med blå undertoner. Fargen i bunn kan oppleves noe gromsete.</p>	<p>Det er en svakere illusjon av bevegelse på de bølgede flatene, mens det mot bunnen er en litt kraftigere bevegelse. Glasuren har rent og skapt et mønster som fører blikket, og derav en illusjon bevegelse.</p>	<p>Overflaten har effekter i form av mønster. Noe av mønsteret har oppstått pga. de signifikante fargeforskjellene mellom rosa og lilla. I tillegg er den en marmorierende effekt på de bølgede flatene. I bunnen har det oppstått en mer prikket effekt.</p>	<p>Får en god følelse som gjør meg glad. Ved første øyekast får jeg assosiasjoner til blomst, og da spesielt stemorsblomst. Ved å la blikket hvile litt ekstra, så ser jeg plutselig en kråkebolle i bunn. Dette skyldes prikkene og den stjernelignende formen i bunn.</p>
 <p>PCF-18 Honeydew</p>	 <p>PC-20 Blue Rutile</p> 		<p>Overflaten preges av duse farger i blå og grønne nyanser. Fargene er varme og glir gradvis inn i hverandre. Noe av fargespillet kan oppfattes grått</p>	<p>Det er en illusjon av svak bevegelse i overflaten. Pga. lite fargekontrast og måten glasurere har smeltet sammen oppleves bevegelsen liten.</p>	<p>Denne overflaten har fått en krystalliserende effekt i bunn, det har oppstått noe som kan ligne på steiner eller sandkorn.</p>	<p>Får en indre ro av å iakttå overflaten. Blir ikke så nysgjerrig, for overflaten virker litt kjedelig. Den fremstår litt monoton og flat. Får likevel noen</p>

	PC-25 Textured Turquoise		også. Ingen store kontraster mellom fargene.			assosiasjoner til turkist vann og kornene i bunn kan minne om steiner eller små koraller.
 PCF-18 Honeydew	 PC-20 Blue Rutile PC-25 Textured Turquoise PC-33 Iron Lustre		Overflaten preges av farger som brun, oransje, grå og lys grønn. Fargekombinasjo nen og måten glasurene har smeltet sammen kan gjøre at de ser litt skitne ut. Den lyse grønnfargen dominerer. Kontrastene mellom fargene er tydelig, men ikke veldig stor.	Denne overflaten har stor illusjon av bevegelse. Fargekontrastene og måten glasuren har smeltet sammen har skapt et mønster som gir en følelse av stor bevegelse.	Det har oppstått et slags organisk mønster på de bølgede overflatene. Det er et slags bølgende mønster i lys grønn og oransje/brun. I bunn har det også blitt dannet et mønster og noen krystaller eller korn.	Det er mye mønster i overflaten og dette vekker en nysgjerrighet. Det er stor variasjon noe som gjør at jeg bruker lang tid på å studere glasuroverflaten. Jeg får assosiasjoner til skog og høsten. Det grønne kan minne om lav og mose, mens det brune og oransje minner om løvet om høsten.
 PCF-18 Honeydew	 PC-20 Blue Rutile PC-33 Iron Lustre PC-57 Smokey Merlot		Overflaten preges av farger i oransje, brun, beige og grå. Den mørkeste oransje fargen er klar og intens, mens de andre fargene er duse. Det er en betydelig kontrast mellom lyseste og mørkeste farge.	Overflaten oppleves å ha en illusjon av bevegelse. Måten glasurene har smeltet sammen på gjør at det har oppstått et mønster. Mønsteret lager en illusjon av noe som flyter utover og derav en bevegelse.	Det har oppstått flere effekter i overflaten. På de bølgede flatene er det marmorering i form av et bølgende mønster som vekselvis endrer farge. I bunnen av skåla er effektene noe mer diffuse, men det er en slags prykkete effekt. Det har også dannet seg krystaller/korn i bunn.	Dette oppleves som en interessant overflate som pirrer meg litt. Bunnen gir meg assosiasjoner til en bille eller en frosk. Samtidig føler jeg at jeg ser mange små rompetroll.
 PCF-18 Honeydew	 PC-20 Blue Rutile PC-33 Iron Lustre PC-57 Smokey		Overflaten har en dyp, veldig mørk lilla på grensen til brun i ytterkant, og noen andre steder. Ellers dominerer en lys grå/grønn farge. Det er også hint av en varm brun noen partier. Fargene fremstår som noe utvasket og skitten. Det er stor kontrast mellom mørkeste og lyseste farge.	Overflaten har en form for illusjon av bevegelse. Glasurene har smeltet sammen på en måte slik at det ser ut som den flyter utover. I bunnen får man en følelse av at bevegelsen stopper.	I ytterkant langs skålen har det oppstått en svak marmorering. I bunnen av skålen har det dannet seg mange små hvite krystaller/korn.	De store kontrastene gjør at overflaten fremstår litt aggressiv, men det gjør meg også litt undrende. Det blir litt hardt. Når jeg studerer litt mer nøye så minner kornene i bunnen meg om snøkrystaller. Jeg føler også at jeg ser et blad i bunnen.

	Merlot		Disse fargene har liten harmoni			
 PCF-18 Honeydew	 PC-20 Blue Rutile PC-33 Iron Lustre PC-25 Textured Turquoise		<p>Fargene på overflaten er oransje, beige og varm, lysegrønne nyanser. Det er store kontraster mellom lyseste og mørkeste farge.</p> <p>Oransjefargen fremstår som klar, mens de andre fargene fremstår noe utvasket.</p>	<p>Denne overflaten har en stor illusjon av bevegelse. Glasurene har smeltet sammen på en måte som gjør at det ser ut som den strømmer nedover veggene i skålen og utover i bunnen. Dette gjør at blikket følger strømmingene og derav en følelse av bevegelse.</p>	<p>Glasurene har sammen skapt et slags organisk, bølgende mønster som veksler mellom de ulike fargenyansene på de bølgede flatene. I bunnen har det dannet seg noen krystaller/korn</p>	<p>Overflaten gjør meg undrende fordi det er mye som skjer. Fargene oppleves likevel som kjedelige og gir en tam følelse. Jeg får assosiasjoner til tang og fjæra.</p>

